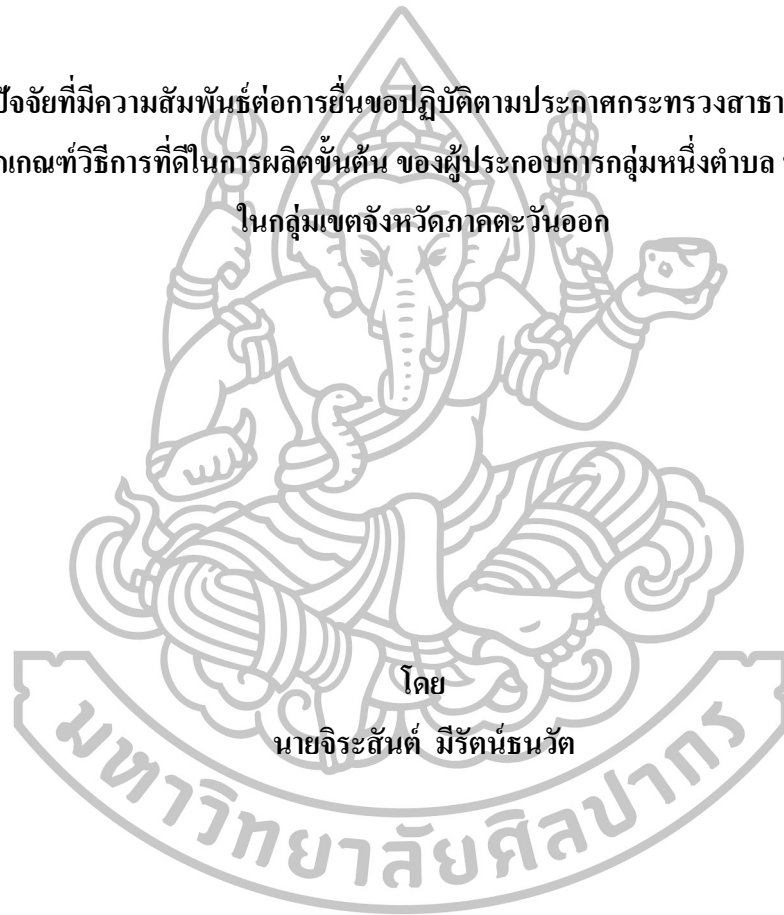

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก

โดย
นายจิระสันต์ มีรัตน์ธนวัต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกจากศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**FACTORS RELATED TO REGISTRATION FOR GENERAL FOOD PRODUCT
ACCORDING TO PRIMARY GMP OF ONE TAMBON ONE PRODUCT TRADERS
IN THE EASTERN PROVINCES OF THAILAND**

**By
Mister Jirasan Meerattanawat**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Pharmacy Program in Consumer Protection in Public Health

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2015

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้นของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก” เสนอโดย นายจิระศักดิ์ มีรัตน์ธนวัต เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกสัชศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารทศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เกสัชกร อาจารย์ ดร.ภานุพัฒน์ พุ่มพุกภัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(เกสัชกรหญิง อาจารย์ ดร.วารณี บุญช่วยเหลือ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(เกสัชกร อาจารย์ ดร.ลีรัตน์ อนุรัตน์พานิช)

...../...../.....

..... กรรมการ

(เกสัชกร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ล้อจิตรอำนาจ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(เกสัชกร อาจารย์ ดร.ภานุพัฒน์ พุ่มพุกภัย)

...../...../.....

54352301: สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภค โภคด้านสาธารณสุข

คำสำคัญ: หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น/ กลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์/ ภาคตะวันออก

จรรยาบรรณ มีรัตนธวัช: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขต จังหวัดภาคตะวันออก. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ภก. อ. ดร. ภาณุพัฒน์ พุ่มพุกภัย. 103 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก โดยการส่งแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในเขตจังหวัดภาคตะวันออก 4 จังหวัด นำแบบสอบถามไปให้ประชากรของการศึกษา จำนวน 225 แห่ง ตอบแบบสอบถาม มีอัตราตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 90.2 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประธานกลุ่มหรือเจ้าของกิจการ ร้อยละ 69.0 ซึ่งมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 25.1 ลักษณะการประกอบกิจการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนทั่วไป ร้อยละ 45.8 ทำการผลิตอาหารประเภท ผักและผลไม้แปรรูป ร้อยละ 44.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 0-15,000 บาท ร้อยละ 56.2 ส่วนใหญ่มีช่วงระยะเวลาดำเนินกิจการอยู่ในช่วง 1-6 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP เพื่อสร้างรายได้ให้แก่กลุ่ม/สมาชิก ร้อยละ 57.1 ซึ่งส่วนใหญ่อำนาจการตัดสินใจของกำนัน/ผู้ดำเนินการ ขึ้นกับผู้บริหารเพียงคนเดียว ร้อยละ 41.9 และมีสถานประกอบการที่ยังไม่ได้ยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ร้อยละ 56.7 สำหรับการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น พบว่า ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำกรผลิต ($P\text{-value} = 0.027$) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสถานประกอบการ ($P\text{-value} = 0.001$) และระยะเวลาดำเนินกิจการของสถานประกอบการ ($P\text{-value} = 0.006$) ปัจจัยด้านการประกอบกิจการ (ตามหลัก 4 M) ปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ตามหลัก 4 P's) และปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ (ตามหลัก 4 P's) มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ การปรับกลยุทธ์หรือรูปแบบในการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมกับส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือส่งเสริมให้เกิดรายได้ให้กับกลุ่มผู้ประกอบการ รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจคู่ขนานในระบบคุณภาพของอาหาร (ต้องมิละ อย.) แก่ผู้บริโภคทั่วไป อาจเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการช่วยส่งเสริม ชักชวนให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญและดำเนินการตามข้อกำหนดของกฎหมาย ส่งผลให้เป็นการยกระดับคุณภาพอาหารของประเทศไทยสู่สากลต่อไป

สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภค โภคด้านสาธารณสุข

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

54352301: MAJOR: CONSUMER PROTECTION IN PUBLIC HEALTH

KEYWORDS: PRIMARY GMP/ ONE TAMBON ONE PRODUCT/ THE EASTERN PROVINCES OF THAILAND

JIRASAN MEERATTANAWAT: FACTORS RELATED TO REGISTRATION FOR GENERAL FOOD PRODUCT ACCORDING TO PRIMARY GMP OF ONE TAMBON ONE PRODUCT TRADERS IN THE EASTERN PROVINCES OF THAILAND. THESIS ADVISOR: PANOOPAT POOMPRUEK, Ph.D. 103 pp.

This research aimed to determine factors related to registration for general food product according to primary Good Manufacturing Practice (GMP) of One Tambon One Product (OTOP) traders in the eastern provinces. A developed questionnaire was sent to government officers in four eastern provincial public health offices. The government officers distributed the questionnaire to 225 OTOP. The response rate of the sample was 90.2%. Data were analyzed by descriptive and inferential statistics.

The findings revealed that the most of respondents (69%) were leader or owner. The most level of education's respondents was bachelor's degree (25.1%). Characteristic's business was community manufacturer (45.8%). 44.3% were production of processed vegetable and fruits. The average monthly income of OTOP ranged from 0-15,000 Bath was 56.2%. One to six years was the most of period operation and the purpose of operating OTOP was generating income for their members (57.1%). The decision of operation depended on the leader only (41.9%) and 56.7% did not register to primary GMP. Regarding to the association between factors and registration for primary GMP, the results were found that registration for primary GMP was statistically significant associated with the types of product ($p=0.027$), the average income per month of OTOP ($p=0.001$), the operation period ($p=0.006$), OTOP operation factors (4M), the services of provincial public health officer factors (4 P's) and the response of customer to products (4 P's). Therefore the strategy may also help encourage legal action such as modification of government services, supporting financial resources accessibility and income producing, and developing of consumers' understanding in food quality system. In addition, related organizations should help OTOP traders to follow the rules of law in order to develop quality of Thai food in global community.

Program of Consumer Protection in Public Health

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2015

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์บางส่วนจากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานดังกล่าวทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ประสานงานในทุกๆ ด้าน

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ เกสัชกร อาจารย์ ดร.กานุกพัฒน์ พุ่มพฤษ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้โอกาส ให้คำปรึกษา และคำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จอย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ เกสัชกร อาจารย์ ดร.ลีรัตน์ อนุรัตน์พานิช เกสัชกร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ล้อจิตรอำนวย เกสัชกรหญิง อาจารย์ ดร.วารณี บุญช่วยเหลือ และเกสัชกรหญิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐญา คำพล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ เกสัชกร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรินทร์ ต.ศรีวงษ์ ที่ได้กรุณาให้แนวคิด พร้อมแนวทางเริ่มต้นในการริเริ่มทำงานวิจัย จนมีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ เกสัชกรเลิศชาย เลิศวุฒิ สสจ.ฉะเชิงเทรา คุณเทพสุนี พระประเสริฐ สสจ.สมุทรปราการ เกสัชกรหญิงเยาวนาถ ลาภานันต์ สสจ.ระยอง เกสัชกรชวลิต ฝัฟอง สสจ.ตราด เกสัชกรหญิงจิรวรรณ บุญพิทักษ์ สสจ.จันทบุรี เกสัชกรหญิงรติกร ประเสริฐไทยเจริญ สสจ.ชลบุรี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัย นำข้อมูลมาวิเคราะห์งานวิจัยให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ในจังหวัดภาคตะวันออกทุกแห่ง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และช่วยเสนอความคิดเห็นเป็นอย่างดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
สมมติฐานของการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์.....	8
แนวคิด การขออนุญาตสถานที่ผลิตอาหาร	10
แนวคิด Service Blueprint & Designs	13
แนวคิด การพัฒนาการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ.....	14
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ.....	14
แนวคิด การบริหาร การจัดการ บริหารธุรกิจขนาดย่อม SMEs.....	15
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค และการตัดสินใจซื้อ.....	16
แนวคิด ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภค.....	17
แนวคิด กรอบความคิดทางการตลาด	18
แนวคิด การสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าจากผลิตภัณฑ์	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษา 28
	รูปแบบการศึกษา..... 28
	ขอบเขตของการศึกษา 28
	ขั้นตอนการศึกษา..... 29
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา..... 30
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 33
	การวิเคราะห์ข้อมูล 34
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 35
	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 36
	ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ..... 37
	ข้อมูลระดับความสำคัญและระดับที่เป็นอยู่ของปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น..... 40
	ผลของปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิต ขั้นต้น..... 48
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 76
	สรุป และอภิปรายผลการศึกษา..... 76
	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 84
	ข้อจำกัดในการศึกษาครั้งนี้..... 87
	รายการอ้างอิง..... 88
	ภาคผนวก..... 92
	ประวัติผู้วิจัย..... 103

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
4.2	ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ.....	37
4.3	ความถี่ร้อยละของระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ...	40
4.4	ความถี่ร้อยละของระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP.....	43
4.5	ความถี่ร้อยละของระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP.....	46
4.6	ผลของสถานะของสถานประกอบการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	48
4.7	ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	51
4.8	ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	55
4.9	ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	59
4.10	ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP.....	62
4.11	ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	67
4.12	ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายฟื้นฟูความเชื่อมั่นของประเทศ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาสินค้า โดยรัฐพร้อมที่จะสนับสนุนให้ชุมชนเข้าถึงองค์ความรู้สมัยใหม่ แหล่งเงินทุน และพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการตลาด เพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อาหารที่เป็นอาหารพื้นบ้าน อาหารพื้นเมือง และสินค้าอาหารหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่นิยมใช้เป็นของฝาก ซึ่งเป็นอาหารแปรรูป เบื้องต้นพร้อมจำหน่าย มีการผลิตเพื่อจำหน่ายอย่างแพร่หลาย ประกอบกับผู้บริโภคนิยมเลือกซื้อเป็นของฝากเวลาทีไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องเพิ่มปริมาณการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า อาจนำไปสู่ปัญหาของมาตรฐานการผลิตที่ดีของผลิตภัณฑ์อาหารได้ แต่เนื่องด้วยที่ผ่านมาสถานที่ผลิตอาหารประเภทดังกล่าวยังไม่มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้เป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยงจากอันตราย และผลิตภัณฑ์อาหารยังไม่ต้องขออนุญาตเพื่อรับเลขสารบบอาหาร (เลข อย.) เพียงแค่แสดงฉลากให้ถูกต้องตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 194) พ.ศ. 2543 เรื่อง ฉลาก อย่่างไรก็ตาม มีผู้ประกอบการหลายราย แสดงความประสงค์ขอแสดงเลขสารบบอาหารบนฉลาก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค ซึ่งข้อมูลจากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยประจำปี 2555 พบว่า มีผู้ประกอบการ OTOP ทั่วประเทศ จำแนกเป็นประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร และเครื่องดื่ม ทั้งหมดจำนวน 20,865 ราย [1]

กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายด้านอาหารในการพัฒนาการผลิตอาหารของประเทศไทยสู่ครัวโลก โดยการพัฒนามาตรฐานการผลิต และรักษาความปลอดภัยจากการปนเปื้อนอันตรายต่างๆ ในอาหาร โดยมีสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งเป็นหน่วยงานในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร ดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว พัฒนาและยกระดับสถานที่ผลิตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 193 (พ.ศ. 2543) เรื่อง วิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตและการเก็บรักษาอาหาร หรือ GMP

สัญลักษณ์ทั่วไป [2] เพื่อให้สามารถผลิตอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศ สร้างความมั่นใจให้กับประเทศคู่ค้าและเอื้อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันกับต่างประเทศ อีกทั้งสอดคล้องกับกระแสโลกและนโยบายรัฐบาลในการกำหนดให้มีมาตรฐานอาหารเดียว ไม่ว่าจะเป็นการส่งออกหรือบริโภคภายในประเทศ และเพื่อรองรับการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน การเปิดเขตเสรีทางการค้าอาเซียนในปี 2558 ประเทศไทยจึงควรเตรียมพร้อมในการแข่งขันทางด้านมาตรฐานและคุณภาพของอาหาร เพื่อรองรับมาตรการของประชาคมอาเซียนที่จะกำหนดให้อาหารแปรรูป ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน GMP สัญลักษณ์ทั่วไปด้วย แต่ในขณะนี้หากนำมาตรฐาน GMP สัญลักษณ์ทั่วไปมาบังคับใช้กับอาหารแปรรูป อาจส่งผลให้ผู้ประกอบการบางรายไม่สามารถปรับตัวและเตรียมความพร้อมของสถานที่ผลิตได้ทันในเบื้องต้นสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 342 พ.ศ. 2555 เรื่อง วิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และเก็บรักษาอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย (Primary GMP) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานที่ผลิตและตรวจประเมินสถานที่ผลิตอาหารตาม GMP ขั้นพื้นฐาน (Primary GMP) อีกทั้งเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการได้เตรียมตัวก่อนจะปรับใช้มาตรฐาน GMP สัญลักษณ์ทั่วไปในอนาคต โดยหลักเกณฑ์ตาม Primary GMP นี้ได้นำกฎกระทรวง ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2522 (ข้อ 4) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 มาปรับใช้ให้มีความชัดเจนในการนำไปปฏิบัติมากขึ้น แต่ยังคงหลักการสำคัญ 3 ประการไว้ได้แก่ การป้องกันการปนเปื้อนเบื้องต้น การลด ขจัด ทำลาย เชื้อจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรค และการป้องกันการปนเปื้อนข้าม อีกทั้งได้เน้นการใช้วัตถุเจือปนอาหารที่เป็นปัญหาสำหรับผู้ประกอบการด้วย เพื่อให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยกำหนดระยะเวลาบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว สำหรับผู้ผลิตอาหารรายใหม่ มีผลบังคับใช้วันที่ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2555 เป็นต้นไป สำหรับผู้ผลิตอาหารรายเก่าที่เคยได้รับอนุญาตก่อนวันที่ 7 พฤศจิกายน 2555 ต้องปฏิบัติตามกฎหมายภายใน 3 ปี (วันที่ 7 พฤศจิกายน 2558) [3] ซึ่งในปีงบประมาณ 2556 กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในการดำเนินงานของกระทรวงฯ ผลการดำเนินงานพบว่า ยังมีผู้ประกอบการผลิตอาหารประเภทอาหารแปรรูปในภาชนะพร้อมจำหน่าย ยังไม่มาติดต่อเพื่อขออนุญาตผลิตอาหาร (ปฏิบัติตามข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์ Primary GMP) จำนวนน้อย ซึ่งข้อมูลวิเคราะห์จากสรุปผลงานตัวชี้วัดกระทรวงสาธารณสุข ปี 2556 ระบุว่าผู้ประกอบการมาติดต่อน้อย โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (OTOP) [4]

ในภูมิภาคตะวันออก ประกอบด้วย 4 จังหวัดได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด มีพื้นที่น้อยที่สุดของประเทศไทย อยู่ติดชายฝั่งทะเล มีท่าเรือน้ำลึก มีช่องทางสะดวกในการขนส่ง

สินค้า เป็นเขตแปรรูปสินค้าเกษตรแบบครบวงจร มีนิคมอุตสาหกรรม และสถานที่ท่องเที่ยว หลากหลาย ตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร จึงทำให้เศรษฐกิจของภาคตะวันออกเจริญมากรวมทั้งมีการซื้อขายสินค้าของฝาก ประเภทอาหารแปรรูปในภาชนะพร้อมจำหน่ายเป็นของฝาก เวลาที่ท่องเที่ยว ในภาคตะวันออกอย่างมากมาย โดยมีผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร และเครื่องดื่ม ทั้งหมดจำนวน 1,165 ราย [5] ซึ่งผลจากการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของกระทรวงสาธารณสุข ประจำปี 2556 เกี่ยวกับการกำหนดให้มีการพัฒนาผู้ประกอบการอาหารแปรรูปในภาชนะพร้อมจำหน่ายที่อยู่ในเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 9 ให้มาขึ้นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานคือผู้ประกอบการมาขึ้นขออนุญาตค่อนข้างน้อย (มาขึ้นขออนุญาตฯ ทั้งหมด 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.35) เนื่องจากผู้ประกอบการไม่ตระหนักและไม่ให้ความสนใจในการยื่นขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ Primary GMP [6] อันจะส่งผลให้ประชาชนได้รับการบริโภคอาหารที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่ดำเนินการตามข้อกำหนดของกฎหมาย

จากการศึกษาแนวคิด การพัฒนาการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การให้บริการต่ออายุใบอนุญาตสถานประกอบการด้านอาหาร ยา สถานพยาบาลเป็นแบบเคลื่อนที่ เบ็ดเสร็จ (Onestop Service) ซึ่งมีผลทำให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการต่ออายุใบอนุญาตฯ ได้ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดเพิ่มขึ้น และผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในระดับดีมาก หรือมากที่สุดในการให้บริการของภาครัฐเป็นจำนวนมาก [7] จึงเกิดแนวคิดในการที่จะพัฒนางานเกี่ยวกับการขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของกลุ่มผู้ประกอบการขึ้น โดยนำแนวคิดการเขียนพิมพ์เขียวการให้บริการ (Service Blueprint & Design) มาออกแบบกระบวนการให้บริการ ช่วยวางแผนล่วงหน้าว่าควรจะทำอะไร แล้วเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด มีการ check point ว่า ควรจะจัดการตรงไหนเพิ่มเติม หากพบช่องว่าง จะได้จัดการควบคุม และพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การให้บริการ [8] มาคิดร่วมกับ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ ในมุมมองไปที่ผู้ประกอบการที่จะเข้ามาติดต่อยื่นขอปฏิบัติการตามหลักเกณฑ์ Primary GMP หากมีการบริหารจัดการปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการในองค์กร ได้แก่ Man Money Material และ Management (4M) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ [9] และแนวคิด ส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ Product Price Place และ Promotion (4P's) ในมุมมองของผู้ให้บริการของภาครัฐ ที่จะต้องมีการส่วนประสมทางการตลาด มาช่วยพัฒนาการให้บริการให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้ประกอบการ และมุมมองของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ โดยใช้ส่วนประสมทาง

การตลาด ได้แก่ Product Price Place และ Promotion (4P's) มาสะท้อนให้เห็นความต้องการสินค้าของลูกค้า เพื่อให้ผู้ประกอบการตอบสนองต่อลูกค้า [10] หากมีการพัฒนางาน และส่งเสริมการดำเนินงานการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ไปในทิศทางเดียวกัน โดยทำการพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การให้บริการของหน่วยงานที่รับผิดชอบก่อนเป็นอันดับแรก ให้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง การตลาดสำหรับภาครัฐ ที่จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานที่ดี เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ ที่ต้องการตอบสนองความต้องการของประชาชน และสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง [11] และทำการส่งเสริม สนับสนุนรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ร่วมกัน ก็จะส่งผลให้เกิดการดำเนินงานพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดได้

ดังนั้นเพื่อให้สถานที่ผลิตอาหารของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (กลุ่ม OTOP) ที่ผลิตอาหารประเภทอาหารแปรรูปในลักษณะพร้อมจำหน่าย ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ดีในการผลิตอาหาร และดำเนินการตามข้อกำหนดของกฎหมาย จึงต้องมีการรณรงค์หรือส่งเสริมให้ผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (กลุ่ม OTOP) เข้ามาติดต่อยื่นขอปฏิบัติตามข้อกำหนด เรื่องวิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และเก็บรักษาอาหารแปรรูปพร้อมจำหน่าย (Primary GMP) เพื่อส่งผลให้มีการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปพร้อมจำหน่ายที่มีคุณภาพมาตรฐานตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง วิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหารแปรรูปที่บรรจุในลักษณะพร้อมจำหน่าย ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (กลุ่ม OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก จะทำให้ทราบข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ในด้านการบริหารจัดการของผู้ประกอบการ (หลักการบริหาร 4 M) และด้านส่วนประสมทางการตลาด (4P's) ของหน่วยงานที่รับคำขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัจจัยด้านลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ของสถานประกอบการ โดยใช้ส่วนประสมทางการตลาดด้วย (4P's) ซึ่งจะได้ นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาแนวทางส่งเสริม และจูงใจผู้ประกอบการ และพัฒนามาตรฐานการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ผู้ประกอบการผลิตอาหารสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก

สมมติฐานของการศึกษา

1. ปัจจัยด้านหลักการบริหารและการจัดการขององค์กร 4 ประการ (4 M) มีความสัมพันธ์กับการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก
2. ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดของการให้บริการภาครัฐ (4 P's) มีความสัมพันธ์กับการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก
3. ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดของลูกค้า (4 P's) มีความสัมพันธ์กับการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ผู้ประกอบการผลิตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเตรียมตัว เตรียมสถานที่ผลิตอาหาร เพื่อมาติดต่อยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น
2. ผู้ประกอบการผลิตอาหารทั่วไป สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการเตรียมตัว เตรียมสถานที่ผลิตอาหาร เพื่อมาติดต่อยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ GMP ทั่วไป
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (หน่วยงานให้บริการผู้ประกอบการ) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ มาติดต่อยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น และเตรียมความพร้อมในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการที่มาติดต่อยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (หลักเกณฑ์ Primary GMP) หมายถึง หลักเกณฑ์วิธีการผลิตที่ดีตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 342) พ.ศ.2555 เรื่อง วิธีการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 กำหนดให้ อาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายเป็นอาหารที่กำหนดวิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต และการเก็บรักษาอาหาร ซึ่งผู้ผลิตอาหารเพื่อจำหน่ายอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ต้องปฏิบัติตาม [2, 3]

ผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) หมายถึง ผู้ประกอบการที่ทำการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และมีลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ไว้กับกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย [6]

กลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก หมายถึง จังหวัดจันทบุรี ชลบุรี ระยอง และตราด

ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น หมายถึง ผู้ประกอบการ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับรายละเอียดในเรื่องปัจจัยนั้นๆ ในระดับที่มากน้อยเพียงใด ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น

ระดับที่เป็นอยู่ของปัจจัยด้านต่างๆ ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่หรือสถานการณ์ที่เป็นอยู่ของผู้ประกอบการ เกี่ยวกับรายละเอียดในเรื่องปัจจัยนั้นๆ ในระดับที่มากน้อยเพียงใด ต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น

กรอบแนวคิดของการศึกษา

จากขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่ง ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก สามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

(1) ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ประกอบการ

- 1 ตำแหน่งหน้าที่
- 2 การศึกษา
- 3 ลักษณะการประกอบกิจการ
- 4 ประเภทอาหารที่ทำการผลิต
- 5 รายได้ของกลุ่มผู้ประกอบการ
- 6 ระยะเวลาดำเนินกิจการ
- 7 วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม
- 8 อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินกิจการ

(2) ปัจจัยด้านการประกอบกิจการ (4 M)

- 1 ด้านบุคลากร (Man)
- 2 ด้านเงินทุน (Money)
- 3 ด้านวัตถุดิบ (Material/Machine/Manufacturing)
- 4 ด้านการบริหารจัดการ (Management)

(3) ปัจจัยด้านการให้บริการของหน่วยงานรัฐ (4 P's)

- 1 ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต (Place)
- 2 ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price)
- 3 ด้านข้อมูลมาตรฐาน (Product)
- 4 ด้านการนำเสนอข้อมูล (Promotion)

(4) ปัจจัยด้านลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ (4 P's)

- 1 ด้านสถานที่ติดต่อซื้อสินค้า (Place)
- 2 ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price)
- 3 ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)
- 4 ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)

ตัวแปรตาม

- การยื่นขออนุญาต
เพื่อปฏิบัติตามมาตรฐาน
ตามเกณฑ์ Primary GMP
- ยื่นขออนุญาตแล้ว
 - ยังไม่ยื่นขออนุญาต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมายื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (กลุ่ม OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก ซึ่งมีผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (ผู้รับบริการ) เป็นผู้มายื่นขออนุญาตผลิตอาหาร ประเภทอาหารแปรรูปในภาชนะพร้อมจำหน่าย เพื่อปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP กับหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ผู้ให้บริการ) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)
2. แนวคิดเกี่ยวกับ การขออนุญาตสถานที่ผลิตอาหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับ Service Blueprint & Designs
4. แนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนาการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี
5. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ
6. แนวคิดเกี่ยวกับ การบริหาร การจัดการ บริหารธุรกิจขนาดย่อม SMEs
7. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค และการตัดสินใจ
8. แนวคิดเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภค
9. แนวคิด กรอบความคิดทางการตลาด
10. แนวคิด สร้างคุณค่าให้กับลูกค้าจากผลิตภัณฑ์
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด และทฤษฎี

แนวคิด หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tampon One Product) [6, 12]

รัฐบาลได้ดำเนินโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 และดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมทั่วทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับประเทศในส่วนกลาง และคณะกรรมการระดับจังหวัด ช่วยสนับสนุนด้านความรู้

เทคโนโลยี ทุน การบริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนไปสู่ตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชน
2. สร้างความเข้มแข็งชุมชน ให้สามารถคิดเอง ทำเอง ในการพัฒนาท้องถิ่น
3. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
5. ส่งเสริมความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ของชุมชนเป็นการสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

โดยให้แต่ละชุมชนมีผลิตภัณฑ์ดีเด่นอย่างน้อยหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่บนพื้นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี และใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนหรือตำบลนั้นๆ และมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างมูลค่า (Value Added) ให้ผลิตภัณฑ์ จะดำเนินงานโดยเน้นการต่อยอดในเรื่องมาตรฐาน (Standard) รูปแบบ (Design) และบรรจุภัณฑ์ (Packaging) โดยการส่งเสริมมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของผู้บริโภค เร่งรัดการดำเนินการเพื่อให้ผลิตภัณฑ์ได้รับมาตรฐาน อย. หรือ มอก. และอื่นๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างรายได้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้นด้วยการส่งเสริมการตลาด มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่อง เพิ่มช่องทางการจำหน่ายและกระจายสินค้า และมีกลไกจัดการด้านการตลาด (Trading Firm) สำหรับสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างภาคี/ พันธมิตรในการสนับสนุนการดำเนินการระหว่างจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างศักยภาพ วิสาหกิจชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์เด่น เสริมสร้างความสามารถ สนับสนุนกระบวนการผลิต การบริหารจัดการ ขยายขอบเขตการดำเนินงานตามโครงการให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วจังหวัดและกลุ่มเป้าหมาย

ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ (กอ.นตผ.) ได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เพื่อตรวจสอบความ

ถูกต้องและจัดเก็บข้อมูลผู้ผลิตผู้ประกอบการทั้งรายเดิมและรายใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. กลุ่มผู้ผลิตชุมชน หมายถึง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มคนที่ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มภายในชุมชน ผลิตสินค้าที่แสดงความเป็นไทย หรือภูมิปัญญาไทย และสมาชิกในกลุ่มร่วมกันผลิต รวมทั้งร่วมกันบริหารจัดการ และร่วมรับผลประโยชน์ เช่น สมาคม สหกรณ์ มูลนิธิ วิชาทกิจชุมชน กลุ่ม ชมรม เป็นต้น

2. ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว หมายถึง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ที่เป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งในชุมชน ที่ผลิตสินค้าที่แสดงความเป็นไทย หรือภูมิปัญญาไทย และมีความเชื่อมโยงกับชุมชนในข้อใด ข้อหนึ่ง ได้แก่ การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิต หรือมีการจ้างแรงงานในชุมชน หรือมีการใช้วัตถุดิบในชุมชน หรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หรือมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

3. ผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ได้แก่ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ ซึ่งผลิตสินค้าที่แสดงความเป็นไทย หรือภูมิปัญญาไทย และมีความเชื่อมโยงกับชุมชนในข้อใด ข้อหนึ่ง ได้แก่ การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิต หรือมีการจ้างแรงงานในชุมชน หรือมีการใช้วัตถุดิบในชุมชน หรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ หรือมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีสินทรัพย์ลงทุนไม่เกิน 10 ล้านบาท

แนวคิดการขออนุญาตสถานที่ผลิตอาหาร

การขออนุญาตสถานที่ผลิตอาหาร [2]

ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 มาตรา 14 กำหนดไว้ว่า ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานผลิตอาหารเพื่อจำหน่าย เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการขออนุญาตสถานที่ผลิตอาหารแล้วแต่กรณี และสถานที่ผลิตอาหารจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร ดังรายละเอียดตามที่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข สุขกำหนด เมื่อได้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานผลิตอาหาร หรือคำขอรับเลขสถานที่ผลิตอาหารที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน หรือใบอนุญาตนำหรือส่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า สามารถยื่นคำขอแจ้งรายละเอียดอาหาร พร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา เพื่อขอรับเลขสารบบอาหาร (เลข อย.) ได้โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมใดๆ และดำเนินการจัดทำฉลากให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

การขออนุญาตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Primary GMP) [3]

อาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย หมายความว่า อาหารที่ผ่านกระบวนการแปรรูป เช่น ตัดแต่งในลักษณะที่นำไปปรุงหรือบริโภค คั่ว ทำให้แห้ง หมักดอง เป็นต้น หรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของอาหาร หรืออาหารที่ผ่านกระบวนการผลิตเรียบร้อยแล้ว และบรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่ายต่อผู้บริโภค แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงอาหารควบคุมเฉพาะ หรืออาหารที่กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน และอาหารที่ต้องมีฉลากที่มีประกาศกระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามวิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตและการเก็บรักษาแล้ว และกำหนดให้สถานที่ผลิตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ต้องปฏิบัติตามวิธีการผลิต เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตและการเก็บรักษาอาหารตาม GMP ขั้นพื้นฐาน หรือ Primary GMP ดังรายละเอียดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 342 (พ.ศ.2555) มีผลบังคับให้ผู้ผลิตรายเก่า (ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาตแล้วก่อนวันที่ 7 พฤศจิกายน 2555) ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ภายใน 3 ปี (วันที่ 7 พฤศจิกายน 2558) และผู้ผลิตรายใหม่ (ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2555) ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ทันที หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด มีโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท โดยหลักเกณฑ์ตาม Primary GMP ประกอบด้วย 6 หัวข้อดังต่อไปนี้

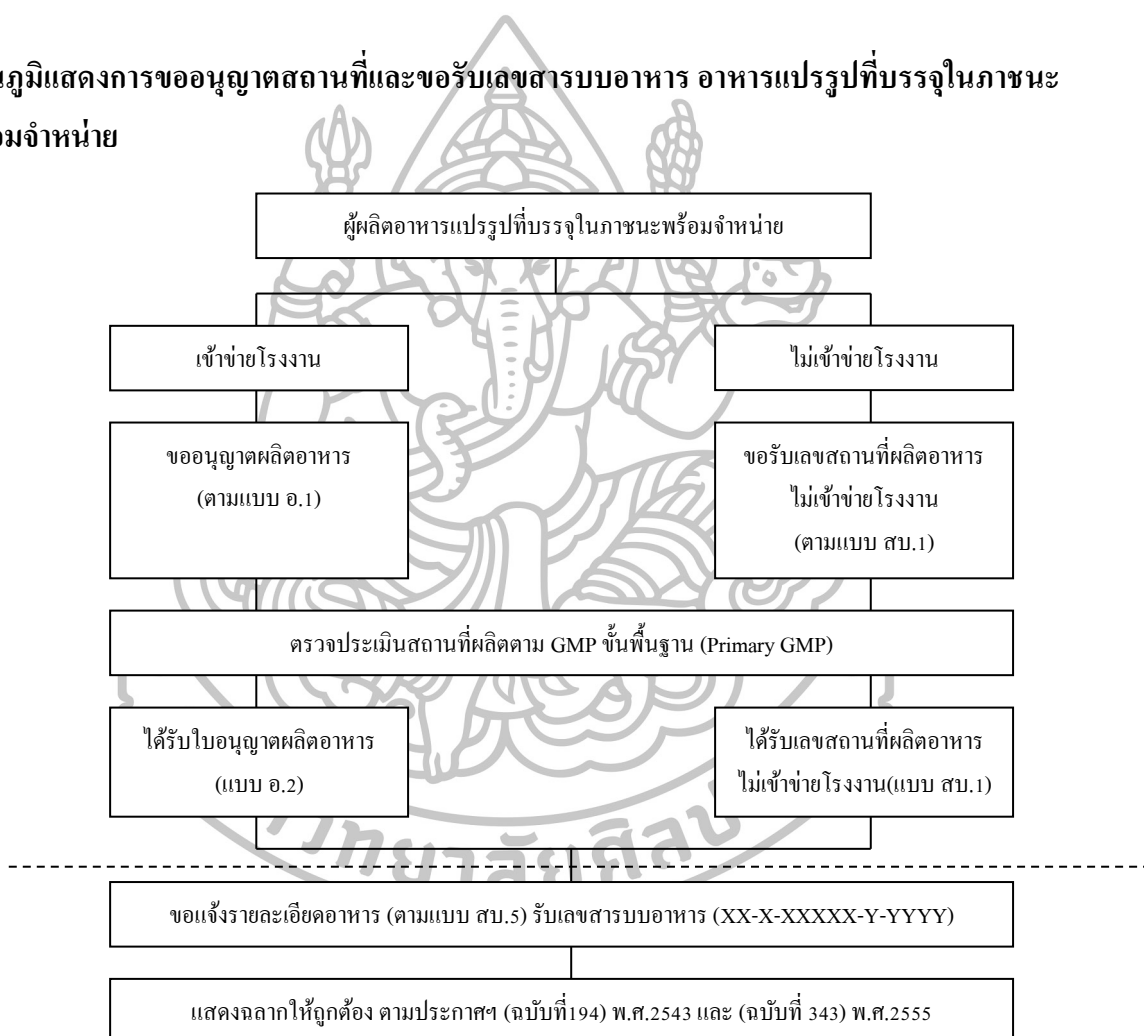
1. สถานที่ตั้งและอาคารผลิต
: ต้องสะอาด ไม่สะสมสิ่งปฏิกูล ไม่มีน้ำขังและสกปรก สามารถป้องกันสัตว์และแมลงเข้าสู่บริเวณหรือสัมผัสอาหาร
2. เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการผลิต
: ต้องง่ายแก่การทำความสะอาด ไม่เป็นสนิม
3. การควบคุมกระบวนการผลิต
: วัตถุประสงค์ ส่วนผสมต่างๆ และภาชนะบรรจุ มีการคัดเลือก ควบคุม และการเก็บรักษาอย่างเหมาะสม
4. การสุขาภิบาล
: เช่น น้ำที่ใช้ในสถานที่ผลิตเป็นน้ำสะอาด มีวิธีกำจัดขยะที่เหมาะสม การบำรุงรักษา และการทำความสะอาด เป็นต้น
5. การบำรุงรักษา และการทำความสะอาด

: มีวิธีการดูแลทำความสะอาดและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์การผลิตอย่างเหมาะสม

6. บุคลากรและสุขลักษณะผู้ปฏิบัติงาน

: ผู้ปฏิบัติงานในบริเวณผลิตอาหารต้องไม่เป็นโรคติดต่อ หรือ โรคที่น่ารังเกียจ หรือ เป็นพาหะของโรค สวมเสื้อผ้าสะอาด มีการสวมหมวกตาข่ายหรือผ้าคลุมผม เป็นต้น

แผนภูมิแสดงการขออนุญาตสถานที่และขอรับเลขสารบบอาหาร อาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย

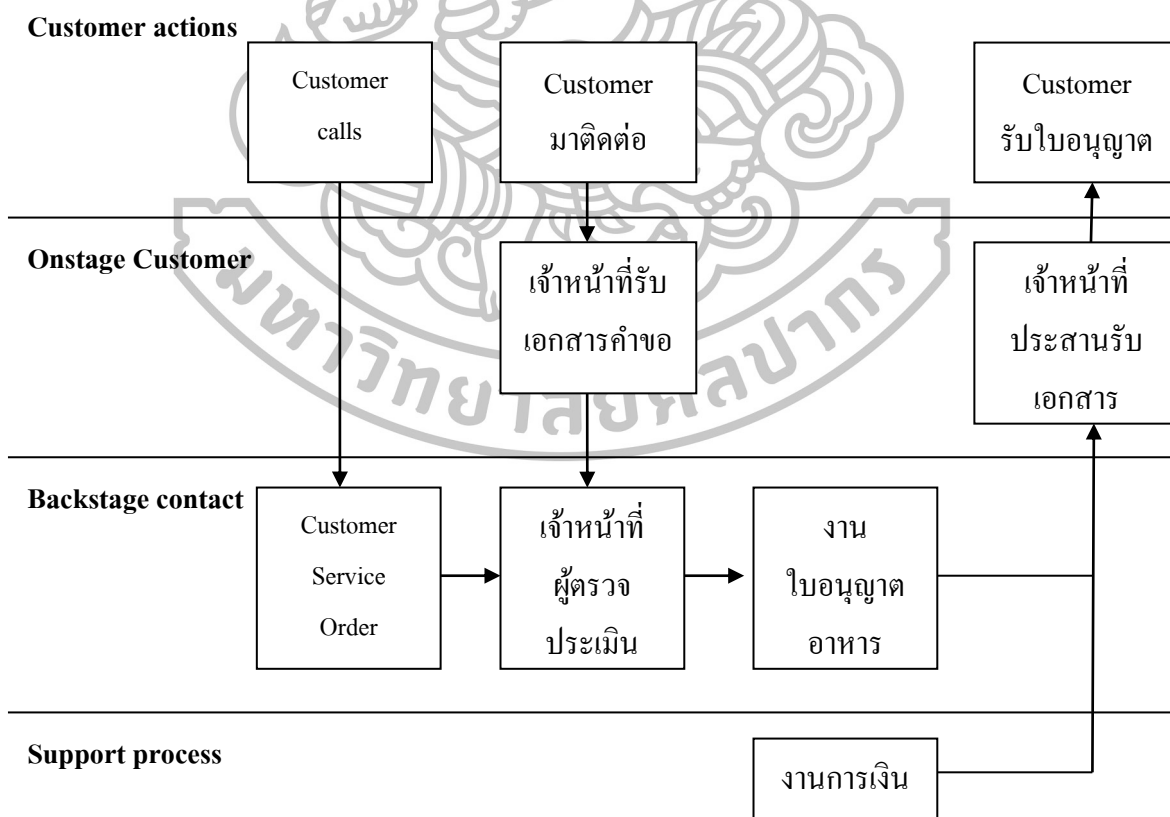
สถานที่ยื่นคำขออนุญาตสถานที่ผลิตอาหาร

กรณีสถานที่ผลิตอาหาร/นำเข้าอาหาร ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอฯ ที่ ศูนย์บริการผลิตภัณฑ์สุขภาพเบ็ดเสร็จ (One Stop Service Center) สำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยา

กรณีสถานที่ผลิตอาหาร/นำเข้าอาหาร ตั้งอยู่ต่างจังหวัด ให้ยื่นคำขอฯ ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้นๆ เนื่องจากเป็นอาหารที่มอบให้จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการอนุญาต

แนวคิด Service Blueprint & Designs [8]

การเขียนพิมพ์เขียวการให้บริการ (Service Blueprint) เป็นการออกแบบการให้บริการหรือมาตรฐานในกระบวนการให้บริการ ซึ่งการเขียน blueprint ช่วยให้เราวางแผนล่วงหน้าว่าควรจะทำอะไร แล้วเกิดการผิดพลาดให้น้อยที่สุดหรือเท่ากับศูนย์ มีการ check point ว่าควรจะทำตรงไหนเพิ่มเติม แล้ว monitor ไปได้ และสุดท้ายเราสามารถใช่วางแผน หากมีการผิดพลาดเราสามารถชี้เพื่อเรียกความมั่นใจกลับมาได้ เช่น การใช้ blueprint ทางด้านการตลาดสามารถใช้เพื่อพัฒนาบริการ ซึ่งฝ่ายจัดการสามารถใช้เพื่อข้อผิดพลาดแล้วนำมาจัดการอบรมเพิ่มเติม ฝ่ายบุคคลดูว่าควรจะใช้บุคลากรคุณลักษณะอย่างไร ฝ่ายเทคโนโลยี ดูว่าจะสามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาช่วยสนับสนุนได้บ้าง เป็นต้น จากแนวคิดดังกล่าวจึงนำมาเขียนพิมพ์เขียว (blueprint) การให้บริการอนุญาตผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ดังนี้

เมื่อดูจากพิมพ์เขียวการให้บริการ พบว่าช่องว่างของการให้บริการคือ ส่วนของลูกค้าที่ยังไม่มาติดต่อขอรับบริการ จึงต้องมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของลูกค้า และความต้องการของลูกค้าที่จะเข้ามาติดต่อรับบริการขออนุญาตผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

แนวคิด การพัฒนาการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี [7]

ผลการดำเนินงานบริการต่ออายุใบอนุญาตสถานประกอบการด้าน สถานที่ผลิตอาหาร ร้านอาหาร ยา และสถานพยาบาล จังหวัดชลบุรี ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – พ.ศ.2556 พบว่า การพัฒนา และปรับปรุงรูปแบบการให้บริการต่อผู้ประกอบการด้าน สถานที่ผลิตอาหาร ร้านอาหาร ยา และสถานพยาบาลที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยผู้ประกอบการจะต้องมาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันสิ้นปีปฏิทินนั้น จากรูปแบบที่ต้องรอการให้บริการแก่ผู้ประกอบการที่เดินทางเข้ามาหาเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี เพื่อยื่นเอกสารประกอบการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตผลิตอาหาร ใบอนุญาตขายยา และใบอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล ให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่กำหนดนั้น เมื่อทำการพัฒนารูปแบบกลยุทธ์ในการให้บริการเป็นแบบที่เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรีเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ผู้ประกอบการตามอำเภอต่างๆ ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยมีกระบวนการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด (Onestop Service) ณ สถานที่ให้บริการตามอำเภอต่างๆ ด้วย พบว่ามีจำนวนผู้ประกอบการที่มาต่ออายุใบอนุญาตด้านอาหาร ยา และสถานพยาบาลแล้วเสร็จภายในวันสิ้นปีปฏิทินเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการให้บริการแบบเดิม สำหรับผู้ประกอบการที่มาต่ออายุใบอนุญาตด้านอาหาร ยา และสถานพยาบาลแล้วเสร็จภายหลังจากวันสิ้นปีปฏิทิน ก็มีจำนวนลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการให้บริการแบบเดิม และทำการสำรวจความพึงพอใจต่อการให้บริการรูปแบบใหม่ที่ทำ การพัฒนาปรับปรุงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ.2556 พบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจโดยรวมต่อรูปแบบการให้บริการแบบเคลื่อนที่ (Onestop Service) ที่ระดับมากถึงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 93.78

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ [9]

สมพงษ์ เกษมสิน อธิบายว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคล (group) ตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งโดยทั่วไปการบริหารงานจะต้องมีปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ หรือทรัพยากรการบริหาร (administration resources) ได้แก่ คน (man) เงิน

(money) วัตถุดิบ/วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) หรือเรียกสั้นๆว่า ปัจจัย 4 M ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารทุกประเภท ไม่ว่าจะ เป็นของรัฐหรือเอกชนก็ตาม

อมร รักษาสัตย์ และชัตติยา วรรณสุด กล่าวว่าการบริหารงานจะต้องมีปัจจัยพื้นฐานทั้ง 4 M เป็นส่วนประกอบสำคัญ เพราะการที่จะดำเนินการให้สำเร็จตามนโยบาย หรือแผนงานและโครงการใดๆ ต้องอาศัยปัจจัยด้านกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดการที่ดี มาผสมผสานกัน อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะองค์กรหรือส่วนราชการต่างๆ จะมีขนาดองค์กรและปัจจัยต่างๆ เท่าๆ กัน แต่ผลงานที่ได้ออกมาอาจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับหัวใจของการบริหาร มิได้อยู่ที่ปริมาณมากน้อยของ ปัจจัยการบริหารเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการ ภาวะความเป็นผู้นำ สภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่จะทำให้เกิดผลงานที่ดีทั้งปริมาณและคุณภาพ ดังนั้น การบริหารงานใดๆ ก็ตาม การที่จะได้ผลงานออกมา (out put) ก็จำเป็น จะต้องมียปัจจัย 3 อย่าง ที่ใส่เข้าไปในงานก่อน (in put) คือ คน เงิน และวัตถุดิบ/วัสดุอุปกรณ์ แล้วจึงมีกระบวนการในการจัดการให้ input factors ต่างๆ ผสมกลมกลืนกันอย่างดี ผลงานที่ได้จะออกมาดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

วิจิตร ศรีสะอ้าน อธิบายว่า ตามทฤษฎีองค์การ ในการบริหารจัดการนั้น ถือว่าองค์ประกอบ สำคัญมีสองส่วนคือ “งาน” และ “คน” ในขณะที่ทรัพยากรการบริหารที่สำคัญมี 4 อย่าง หรือที่ เรียกว่า 4Ms ซึ่งได้แก่ บุคลากร(man) เงิน(money) วัสดุอุปกรณ์(material) และการจัดการ (management) ถ้ามีการบริหารจัดการปัจจัยทั้ง 4 ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้การดำเนินงาน ขององค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะถ้ามีการบริหารจัดการ “งาน” และ “คน” อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิด การบริหาร การจัดการ บริหารธุรกิจขนาดย่อม SMEs [13]

ธุรกิจขนาดย่อม เป็นธุรกิจขนาดเล็ก ที่มีการลงทุนในการดำเนินงานไม่สูง ซึ่งส่วนมากจะ อยู่ในรูปของการดำเนินการภายในครอบครัว โดยมีหัวหน้าครอบครัวทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเอง และมีหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหาร คน เงิน เครื่องจักร และวัสดุ โดยการจัดการธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง กระบวนการวางแผนการจัดองค์กร การบริหารงานด้านต่างๆ ของธุรกิจ อันประกอบด้วย ขั้นตอนแรกในการนำวัตถุดิบเข้ามา ผ่านกระบวนการผลิต หรือขั้นตอนการบริการต่างๆ ออกมา เป็นสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นที่ถูกต้องและประทับใจลูกค้า มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ธุรกิจ ไม่ว่าจะ เป็นการผลิตสินค้าหรือบริการ จะต้องมีการตั้ง วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินกิจการไว้เสมอ ซึ่งอาจจะ เป็นกำไร ความประทับใจของ ลูกค้า เป็นต้น

2.ทรัพยากรในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ คน เครื่องจักร เงินทุน และวัตถุดิบ

3.กระบวนการจัดการธุรกิจ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนาจการ และการควบคุมงาน

ผู้บริหารหรือผู้จัดการธุรกิจขนาดย่อม จะเป็นผู้วางแผนในการนำทรัพยากรทั้ง 4 หรือที่เรียกว่า 4 M อันประกอบด้วย คน เงิน เครื่องจักร และวัตถุดิบมาผ่านกระบวนการบริหาร 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนาจการ และการควบคุมงาน เพื่อให้การดำเนินงานของธุรกิจขนาดย่อมบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค และการตัดสินใจซื้อ [10]

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ อธิบายว่า ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer behavior) หมายถึงการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาของการบริโภคสินค้า หรือใช้บริการ ทั้งนี้รวมถึง กระบวนการตัดสินใจ และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการซื้อและการใช้สินค้า การศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภค เป็นการศึกษาถึงการที่แต่ละบุคคลได้ทำการตัดสินใจที่จะใช้ทรัพยากรนั้น เช่น เวลา บุคลากร และอื่นๆ เกี่ยวกับการบริโภคสินค้า ซึ่งนักการตลาดต้องศึกษาว่า สินค้าที่จะนำเสนอ นั้น ใครคือผู้บริโภค (Who?) ผู้บริโภคจะซื้ออะไร (What?) ทำไมจึงต้องซื้อ (Why?) ซื้ออย่างไร (How?) ซื้อเมื่อไร (When?) ซื้อที่ไหน (Where?) การซื้อและใช้ บ่อยครั้งเพียงใด (How often) รวมทั้งการศึกษว่า ใครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อครั้งนั้นๆ เพื่อค้นหาคำตอบ 7 หัวข้อเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

1. การรับรู้ถึงความต้องการหรือรู้ถึงปัญหา (Problem/Need Recognition) ซึ่งในขั้นแรก ผู้บริโภคจะตระหนักถึงปัญหา หรือความต้องการในสินค้าหรือบริการ โดยความต้องการหรือปัญหานั้น เกิดขึ้นมาจากความจำเป็น (Needs) อันเนื่องมาจาก

- 1.1 สิ่งกระตุ้นภายใน (Internal Stimuli) เช่น ความรู้สึกหิวข้าว ทรายน้ำ เป็นต้น
- 1.2 สิ่งกระตุ้นภายนอก (External Stimuli) ที่เกิดจากการกระตุ้นของส่วนประสมทางการตลาด (4 P's) เช่น เห็นขนมเค้กน่ากิน จึงรู้สึกหิว, เห็นโฆษณาสินค้า กิจกรรมส่งเสริมการตลาด จึงเกิดความรู้สึกอยากซื้อ เป็นต้น

2. การแสวงหาข้อมูล (Information Search) เมื่อผู้บริโภคได้ทราบถึงความต้องการในสินค้าหรือบริการแล้ว ขั้นต่อไปผู้บริโภคก็จะทำการค้นหาข้อมูล เพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยแหล่งข้อมูลของผู้บริโภคอาจได้มาจาก แหล่งบุคคล (Personal Sources) แหล่งทางการค้า

(Commercial Sources) แหล่งสาธารณชน (Public Sources) และแหล่งประสบการณ์ (Experiential Sources)

3. การประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternatives) เมื่อได้ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2 แล้ว ผู้บริโภคก็จะทำการประเมินทางเลือกจากข้อมูลที่ได้มา โดยการกำหนดเกณฑ์ หรือคุณสมบัติที่จะนำไปใช้ในการประเมินสินค้า หรือบริการ เช่น ยี่ห้อ ราคา รูปแบบ บริการหลังการขาย ราคาขายต่อหน่วย เป็นต้น

4. การตัดสินใจซื้อ (Purchase Decision) หลังจากที่ได้ทำการประเมินทางเลือกเรียบร้อยแล้ว ผู้บริโภคก็จะเข้าสู่ในขั้นของการตัดสินใจซื้อ ซึ่งต้องมีการตัดสินใจในด้านต่างๆ ดังนี้

- 4.1 ตรายี่ห้อที่ซื้อ (Brand Decision)
- 4.2 ร้านค้าที่จะซื้อ (Vendor Decision)
- 4.3 ปริมาณที่ซื้อ (Quantity Decision)
- 4.4 เวลาที่ซื้อ (Timing Decision)
- 4.5 วิธีการในการชำระเงิน (Payment-method Decision)

5. พฤติกรรมภายหลังการซื้อ (Postpurchase Behavior) หลักจากที่ผู้บริโภคได้ทำการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการไปแล้ว นักการตลาดจะต้องทำการติดตาม ตรวจสอบความพึงพอใจ ภายหลังการซื้อของลูกค้า ซึ่งความพึงพอใจนั้นจะเกิดขึ้นจากการที่ลูกค้าทำการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่ได้มา หรือเกิดขึ้นจริง กับสิ่งที่คาดหวังไว้ ถ้าคุณค่าของสินค้าหรือบริการที่ได้รับมาจริง ตรงกับที่คาดหวังไว้ หรือสูงกว่าที่คาดหวังไว้ ลูกค้าก็จะเกิดความพึงพอใจในสินค้าหรือบริการนั้นๆ และถ้าลูกค้ามีความพึงพอใจแล้ว ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมในการซื้อสินค้าหรือบริการนั้นซ้ำอีก หรือมีการบอกต่อในความพึงพอใจของสินค้าตามมา แต่ถ้าคุณค่าของสินค้า หรือบริการที่ได้รับจริง ต่ำกว่าความคาดหวังของลูกค้า ก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจ และพฤติกรรมที่ตามมาคือ ลูกค้าจะเปลี่ยนไปใช้ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแข่งขัน และมีการบอกต่อเรื่องความพึงพอใจของสินค้าหรือบริการไปยังผู้บริโภคคนอื่นๆ ด้วย จากแนวความคิดการตัดสินใจ สรุปได้ว่า การตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่ผู้บริโภคตัดสินใจว่า จะซื้อสินค้าหรือบริการใด โดยมีปัจจัย คือ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้า สังคม และกลุ่มทางสังคม ทัศนคติของผู้บริโภค เวลา และโอกาส

แนวคิด ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภค [14]

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ อธิบายว่า การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า หรือใช้บริการ มักได้รับอิทธิพลจากคุณสมบัติส่วนบุคคลต่างๆ เช่น อายุ เพศ อาชีพ การศึกษา รายได้ ขนาดครอบครัว

สถานภาพครอบครัว ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นลักษณะที่สำคัญ และนิยมนำมาใช้ช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย แบ่งส่วนการตลาด ซึ่งง่ายต่อการวัดมากกว่าตัวแปรอื่นๆ ด้วย ตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญ มีดังนี้

1. **อายุ (Age)** เนื่องจากผลิตภัณฑ์หรือบริการ จะตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุแตกต่างกัน จึงใช้ประโยชน์จากอายุเป็นตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่าง มาช่วยในการกำหนดเป้าหมาย โดยมุ่งความสำคัญไปที่ตลาดอายุช่วงนั้นๆ

2. **เพศ (Sex)** ตัวแปรด้านเพศ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการบริโภค เนื่องจากปัจจุบันสตรีทำงานมากขึ้น ต่างจากในอดีต ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ปัจจุบันมีผลมากขึ้น อาจทำให้รูปแบบการบริโภคเปลี่ยนไป

3. **ลักษณะครอบครัว (Marital Status)** ลักษณะครอบครัวมีความสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยผู้บริโภคในครอบครัว ซึ่งนักการตลาดจะสนใจจำนวนและลักษณะของบุคคลในครัวเรือนที่เลือกซื้อสินค้าใดสินค้านั้นๆ และยังสนใจโครงสร้างด้านสื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้ตัดสินใจในครัวเรือน เพื่อช่วยในการพัฒนากลยุทธ์การตลาดให้เหมาะสมด้วย

4. **รายได้ การศึกษา และอาชีพ (Income, Education and Occupation)** เป็นตัวแปรสำคัญในการที่จะใช้กำหนดส่วนของตลาด โดยทั่วไปนักการตลาดจะสนใจผู้บริโภคที่มีรายได้มากกว่า แต่ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ จะเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ ปัญหาสำคัญในการแบ่งส่วนตลาดโดยถือเกณฑ์รายได้คือ รายได้จะเป็นตัวชี้บอถึงการมีความสามารถ หรือไม่มีความสามารถในการเลือกซื้อสินค้า แต่ในขณะเดียวกันการเลือกซื้อสินค้าที่แท้จริง อาจมีเกณฑ์รูปแบบในการดำรงชีวิต รสนิยม ค่านิยม อาชีพ การศึกษา ฯลฯ เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจ แม้ว่ารายได้จะเป็นตัวแปรที่ใช้บ่อยมาก นักการตลาดส่วนใหญ่จะเชื่อมโยงเกณฑ์รายได้ รวมกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ หรืออื่น ๆ ด้วย เพื่อให้การกำหนดตลาดเป้าหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น กลุ่มรายได้ต่ำอาจจะเกี่ยวข้องกับเกณฑ์อายุ และอาชีพพร้อมกัน

แนวคิด กรอบความคิดทางการตลาด [11, 15]

ส่วนประสมทางการตลาด 4P's

แนวคิดของ Philip Kotler อธิบายว่า ส่วนประสมทางการตลาด เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินงานการตลาด ซึ่งการดำเนินงานของธุรกิจสามารถควบคุมได้ และต้องนำมาใช้ร่วมกัน เพื่อสนองความต้องการของตลาดเป้าหมาย คือลูกค้า โดยประกอบด้วยสิ่งที่มีอิทธิพลในการสร้าง

ความต้องการของลูกค้า 4 ประการ คือ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion)

1. ผลิตภัณฑ์/ สินค้า (Product) ผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าขององค์กร อาจเป็นวัตถุประสงค์ที่จับต้องได้ หรือจับต้องไม่ได้ก็ได้ เพราะนิยามของสินค้า คือ อะไรก็ตามที่เสนอให้แก่ตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการให้กับลูกค้า โดยผลิตภัณฑ์นั้นเป็นหัวใจของส่วนประสมทางการตลาด และเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งในการพัฒนาแผนงานสำหรับสินค้านั้น ตัวแปรสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ การออกแบบ คุณลักษณะสิ่งที่มีให้เลือก เพื่อจะได้ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งพิจารณา กำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ในการตลาด เป้าหมายด้วย

2. ราคา (Price) โดยทั่วไป ราคาก็คือจำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า หรือบริการ แต่ในความเป็นจริง ราคานี้รวมไปถึงคุณค่าในด้านอื่นที่ผู้บริโภคยอมเสียไปในการแลกเปลี่ยนกับสินค้าหรือบริการด้วย ดังนั้น ราคาที่แท้จริงที่ลูกค้าจะต้องจ่ายไป จึงรวมถึงต้นทุนที่ไม่ใช่ตัวเงินด้วย เช่น เวลา ความพยายาม ความเสี่ยง หรือความไม่สบายกายที่อาจเกิดขึ้น องค์กรมากมายต่างรู้ว่า ราคาที่กำหนดจะมีผลต่อความต้องการสินค้าขององค์กร โดยองค์กรที่หวังผลกำไร จะพยายามตั้งราคาที่จะทำให้ได้กำไรสูงสุด ซึ่งจะแตกต่างจากเป้าหมายของหน่วยงานภาครัฐ ที่จะมีตั้งแต่ การให้สินค้า หรือบริการฟรี การคืนทุนบางส่วน หรือทั้งหมด หรือแม้แต่หารายได้ให้มากกว่าต้นทุนเล็กน้อย

3. สถานที่จำหน่าย หรือให้บริการ (Place) เป็นการดำเนินงานหรือการตัดสินใจของผู้บริหารการตลาด เพื่อนำผลิตภัณฑ์หรือบริการให้เคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตไปยังลูกค้า โดยจะทำให้ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการเข้าถึงได้จากที่ใด เมื่อใด และอย่างไร ซึ่งมักจะถูกเรียกว่า ช่องทางการจำหน่าย หรือให้บริการ นั่นเอง ความสะดวกในการเข้าถึงสินค้าหรือบริการ เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่สุดที่ลูกค้านำมาพิจารณาเวลาที่ต้องตัดสินใจเลือกสินค้า หรือบริการที่มีคู่แข่งเทียบ ทั้งทางตรง และทางอ้อม

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) จะเป็นการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ (ซึ่งตรงข้ามกับการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูล หรือให้ความรู้) เป็นการใช้กลยุทธ์การสื่อสารขององค์กร โดยผสมผสานกันระหว่างการโฆษณา การขายโดยใช้พนักงานขาย การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ และการตลาดทางตรง ซึ่งงานที่แท้จริงของผู้ที่ทำการสื่อสาร คือ การทำให้แน่ใจว่า กลุ่มเป้าหมายรู้

เกี่ยวกับสิ่งที่เสนอ เชื่อว่าพวกเขาจะได้รับประโยชน์อย่างerbอก และรู้สึกมีแรงจูงใจให้ซื้อสินค้าหรือบริการ

การตลาดสำหรับภาครัฐ (Marketing in the Public Sector)

การจัดการตลาดภาครัฐ เป็นกระบวนการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ ที่ทำให้งานบริการภาครัฐสามารถเข้าถึงประชาชน และได้รับการยอมรับทั้งในด้านคุณภาพของสินค้า/บริการ ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงของหน่วยงาน การตลาดสำหรับภาครัฐ หรือ Marketing in the Public Sector เป็นการนำเครื่องมือที่ภาคเอกชนใช้ดำเนินธุรกิจจนประสบความสำเร็จมาใช้กับหน่วยงานภาครัฐ ทำให้มีมุมมองการบริหารแบบนักการตลาดที่มุ่งลูกค้า (C-Customer) โดยใช้ผู้รับบริการหรือประชาชน เป็นโจทย์ในการพัฒนางานบริการให้ตอบสนองความต้องการและความคาดหวัง เพื่อสร้างให้เกิดความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือประชาชนให้ได้มากที่สุด จนกลายเป็นความต้องการสินค้าและบริการนั่นเอง โดยหลักสำคัญของการจัดการตลาดสำหรับภาครัฐ มี 5 ประการ คือ

1. ถือลูกค้าหรือประชาชนเป็นศูนย์กลาง
2. จัดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน
3. ศึกษาคู่แข่งเพื่อวางกลยุทธ์
4. ใช้ส่วนผสมทางการตลาด 4P's และ 4C's
5. ติดตามผลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา

แนวคิด สร้างคุณค่าให้กับลูกค้าจากผลิตภัณฑ์ [16]

การดำเนินไปของธุรกิจที่จะทำให้ประสบความสำเร็จของการดำเนินงาน มาจากจำนวนลูกค้าใหม่ และการรักษารฐานลูกค้าให้เติบโตขึ้นเรื่อยๆ ลูกค้าเป็นเหตุผลเดียวที่ทำให้บริษัทสามารถสร้างโรงงาน จ้างพนักงาน ผลิตสินค้า หรือมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมทางธุรกิจ หากปราศจากลูกค้าแล้วก็คงไม่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ การสร้างและส่งมอบคุณค่าจากสินค้าหรือบริการจากบริษัทสู่ลูกค้าจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นความผูกพันกับแบรนด์ และส่งผลให้ลูกค้าคนนั้นกลายมาเป็นลูกค้าประจำในที่สุด การสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าจากผลิตภัณฑ์ที่จะประสบความสำเร็จในการมอบสิ่งที่ลูกค้าต้องการได้นั้น ต้องมีการนำส่วนประสมทางการตลาดเข้ามาบริหารจัดการ ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ โดยมีคุณลักษณะสำคัญ

สองประการแรกนั้นคือ คุณค่าทางด้านราคา และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และอาจมอบคุณค่าด้านอื่นเข้าไป อย่างช่องทาง การจัดจำหน่ายสินค้า สถานที่จำหน่าย และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วย

การศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค และการตัดสินใจซื้อ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภค พฤติกรรมผู้บริโภค ส่วนประสมทางการตลาด (4 P's) เพื่อให้ทราบถึงกลยุทธ์การตลาดที่นำมาใช้กับงานบริการ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มารับบริการ (ลูกค้า) ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจเข้ามาใช้บริการ เพราะจากการศึกษาแนวคิดการให้บริการด้านการต่ออายุใบอนุญาตสถานประกอบการด้านอาหาร ยา และสถานพยาบาลของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี พบว่า การพัฒนารูปแบบ กลยุทธ์การให้บริการมีผลต่อการมาติดต่อรับบริการต่ออายุใบอนุญาตกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรีเพิ่มมากขึ้น และผู้ประกอบการมีความพึงพอใจที่ดีต่อการพัฒนารูปแบบการให้บริการ หากนำรายละเอียดข้อมูลในการดำเนินงานใบอนุญาตสถานประกอบการที่ผลิตอาหารแปรรูปในภาชนะพร้อมจำหน่าย (Primary GMP) มาศึกษาให้สอดคล้องกับแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด เพื่อดูความสำคัญของข้อมูล นำไปสู่การตัดสินใจพัฒนาในด้านที่สำคัญที่สุดของการให้บริการก่อน ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งได้จำแนกรายละเอียดปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจยื่นขออนุญาตฯ มาศึกษาดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านส่วนบุคคล

1. ตำแหน่ง/หน้าที่
2. การศึกษา
3. ลักษณะการประกอบกิจการ
4. ประเภทอาหารที่ผลิต
5. รายได้
6. ระยะเวลาการประกอบกิจการ
7. วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม
8. อำนาจการตัดสินใจในการดำเนินกิจการ

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการกิจการ (4 M)

1. บุคลากร (Man)
 - 1.1 ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต
 - 1.2 การที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต
2. เงินทุน (Money)

- 2.1 การประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิต
 - 2.2 แหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต
 - 2.3 แหล่งเงินทุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อบต./เทศบาล ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต
 - 2.4 แหล่งเงินทุนจากธนาคาร (เช่น SME BANK หรือธนาคารที่ร่วมสนับสนุนโครงการ OTOP) ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต
 3. วัตถุดิบ (Material/ Machine/ Manufacturing)
 - 3.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว
 - 3.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยังไม่ได้รับการรับรอง อย.
 - 3.3 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีคุณภาพ มาตรฐาน
 - 3.4 กระบวนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน
 - 3.5 สถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดี
 4. การบริหารจัดการ (Management)
 - 4.1 ผู้บริหาร เข้าใจ และสนใจในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP
 - 4.2 ผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP
 - 4.3 ผู้บริหาร มีแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP
 - 4.4 ผู้บริหาร มีมาตรการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP
- ปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (4 P's)**
1. ข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP (Product)
 - 1.1 การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP
 - 1.2 ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ สสจ. ที่ให้บริการเกี่ยวกับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP
 - 1.3 การมีตัวอย่าง/แบบอย่าง เกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ให้เห็น หรือศึกษาดูเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ
 2. ราคา/ ค่าใช้จ่าย (Price)

- 2.1 ความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP
 - 2.2 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้น
 3. สถานที่ติดต่อขออนุญาต (Place)
 - 3.1 สถานที่ติดต่อขออนุญาต มีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง
 - 3.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาต
 4. การนำเสนอข้อมูล (Promotion)
 - 4.1 ความครอบคลุม ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.
 - 4.2 ความต่อเนื่อง ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.
 - 4.3 ความน่าสนใจของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล ข้อกฎหมายในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.
 - 4.4 มีการสร้างภาพลักษณ์/ สัญลักษณ์ โดยเฉพาะสำหรับสถานที่ให้บริการ และทีมงาน Primary GMP อย่างเด่นชัด
 - 4.5 มีการสร้าง แสดงจุดให้ความรู้ สำหรับศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ
- ปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ (4 P's)**
1. สถานที่ติดต่อ ซื้อผลิตภัณฑ์ (Place)
 - 1.1 แหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย.
 - 1.2 การหาซื้อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น
 2. ราคา/ ค่าใช้จ่าย (Price)
 - 2.1 ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐ จะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้านประกันคุณภาพ
 - 2.2 ราคาผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับคุณภาพที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานรัฐ
 3. ผลิตภัณฑ์ (Product)
 - 3.1 ความมั่นใจในคุณภาพ มาตรฐานของผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (การมีเลข อย.)
 - 3.2 ผลิตภัณฑ์ จะสามารถคงสภาพ ได้ดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด
 - 3.3 ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง จะมีคุณภาพคงที่

4. การส่งเสริมการขาย (Promotion)

4.1 การประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักผลิตภัณฑ์มากขึ้น โดยการบอกต่อของลูกค้า

4.2 การมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ยอดขายดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การดำเนินงาน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2554 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 1 จังหวัดเชียงใหม่[17] ใช้วิธีการศึกษาแบบผสม วิจัยเชิงคุณภาพกับวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสนทนากลุ่มหรือเป็นการบอกกล่าวเล่าเรื่องเล่าผู้กั้นฟัง (Fogus Group) กับสมาชิกกลุ่มและประธาน รวมทั้งการสนทนาเจาะลึกกับประธานหรือกรรมการกลุ่มบางราย สำหรับวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การสนทนา (Fogus Group) ในลักษณะเดียวกันและใช้ชุดข้อมูลการสนทนาเดียวกัน แต่เพิ่มเติมการสนทนาถึงข้อมูลที่สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณ ซึ่งหมายถึง การให้ค่าคะแนนตัวแปรต่าง ๆ โดยมีการพิจารณาสรุปผลการให้ค่าคะแนนร่วมกันในแต่ละประเด็นถึงความเหมาะสม ถูกต้อง ระหว่างสมาชิกกลุ่มกับผู้วิจัย เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ ผลการศึกษาจากการประเมินกระบวนการ และผลลัพธ์ ในภาพรวม ประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขพัฒนา ได้แก่ การจัดการความรู้ การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ การลดต้นทุน ในส่วนของการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประเด็นหลักๆที่ต้องพัฒนา ได้แก่ ด้านสถานที่หรือทำเลที่เหมาะสมสำหรับใช้เป็นที่ตั้งกลุ่มในการดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์ แหล่งน้ำ เทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป และบรรจุภัณฑ์ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย ด้านการประชาสัมพันธ์ การเชื่อมโยงการผลิตกับการตลาด ที่ทันสมัย หลักการเขียนโครงการขอสนับสนุนเงินทุน การทำบัญชีที่เป็นระบบ และการติดตามผลดำเนินงานที่เป็นระบบ ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ศึกษาครั้งนี้ ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ต้องร่วมกันบูรณาการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผล มีแผนงาน โครงการ มาตรการต่างๆ รองรับเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการพัฒนามีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา และจะช่วยให้ชุมชนมีความแข็งแกร่ง พึ่งตนเองได้ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนา OTOP ในเขตภาคกลาง ปี 2554 ของรศดา เวชฎาพันธุ์ และสุมาลี สันติพลวุฒิ[18] โดยการนำข้อมูลจากงานวิจัยของ สุมาลี สันติพลวุฒิและคณะ(2554) ที่

ได้จากการสำรวจของ “โครงการยกระดับผู้ประกอบการ OTOP ที่มีศักยภาพก้าวไปสู่ SMEs กิจกรรมการประเมินศักยภาพและการจัดทำแผนพัฒนา” ซึ่งมีตัวอย่างเป็นกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ได้รับรางวัล 5 ดาว ที่ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางจำนวน 26 จังหวัดๆละ 2 กลุ่ม รวมทั้งหมด 52 กลุ่ม ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันตามแบบจำลองระบบเพชร ที่เสนอโดย Michael E. Porter (1990) และปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เสนอโดย Hashim, M.K.(2000) รวมทั้งใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ตัวชี้วัดที่ใช้ในการบ่งชี้ศักยภาพของกลุ่ม มีความเหมาะสมในการสะท้อนระดับศักยภาพการดำเนินธุรกิจได้ดีพอสมควร ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่กำหนดระดับศักยภาพดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90-95 คือ การมีการวางแผนกลุ่ม การมีความสัมพันธ์กับผู้ชายวัตถุดิบ การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า และการให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ตามแนวทางการดำเนินธุรกิจ 5 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกพักอาศัยของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ปี 2553 ของชัชวาล เวศย์วรัตน์[19] โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดของการตัดสินใจเลือกพักอาศัยในหอพักของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมพบว่า ค่าเฉลี่ยส่วนประสมการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทำเลที่ตั้ง ด้านบริการ ด้านบุคลากรที่ให้บริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านลักษณะห้องพัก ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกพักอาศัยในหอพักของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน มีผลทำให้การตัดสินใจการเลือกพักอาศัยในหอพักของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนแสงชูโต จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2553 ของอภิญญา ภัทรพรพิสิฐ[20] โดยเก็บรวบรวม

ข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ส่วนประสมการตลาดของลูกค้าในการใช้บริการกับ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนแสงชูโต จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการของการให้บริการและด้านกายภาพ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนแสงชูโต จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพ มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขานนแสงชูโต จังหวัดกาญจนบุรี

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการซื้ออาหารสำเร็จรูปของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2553 ของดวงใจ หทัยวิวัฒน์[21] โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้ออาหารสำเร็จรูปของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับการตัดสินใจมาก เรียงตามลำดับคือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านพนักงาน/บุคลากร และด้านราคา ตามลำดับ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการซื้ออาหารสำเร็จรูป พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้ออาหารสำเร็จรูปของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการตลาดกับพฤติกรรมการซื้ออาหารสำเร็จรูป พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านพนักงาน/บุคลากร ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการซื้ออาหารสำเร็จรูปของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2556 ของธนสรร์ ยี่งยงสมสวัสดิ์[22] โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 385 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภควัยทำงานที่มีข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ลักษณะที่อยู่อาศัย แตกต่างกันไป มีพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง แตกต่างกันไป จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับ

พฤติกรรมการณ์ซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง ในด้านความถี่ และด้านจำนวนเงินในการซื้อ และปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการณ์ซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค ในการเลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง จากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อ ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2554 ของ ชัยสิทธิ์ เอกพงศ์ไพศาล [23] โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ด้านราคา มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเป็นอย่างมาก

การศึกษาเรื่อง โครงการวิจัยสถานการณ์พฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้บริโภค ปี 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา[24] ผลการศึกษาพบว่า การแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารจาก ออย. เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริโภคทั่วประเทศ ยังไม่สามารถเข้าถึงได้เต็มที่ สำหรับกลุ่มที่ข่าวสาร ออย. เข้าถึง เช่น เคยได้ยินหรือเคยเห็นโฆษณาที่ประชาสัมพันธ์โดย ออย. จะมีสัดส่วนการดูแลสุขภาพ การพิจารณาสัญลักษณ์ ออย. และวันหมดอายุก่อนซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยได้ยินหรือเคยเห็นโฆษณาที่ประชาสัมพันธ์โดย ออย. และการให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าตามหลักการของ ออย. เช่น จะต้องให้ความสำคัญกับการพิจารณาฉลาก ความสมบูรณ์ของบรรจุภัณฑ์ วันหมดอายุ และสัญลักษณ์ ออย. ก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ ซึ่งสัดส่วนที่พบ พบว่ายังต่ำอยู่มากเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนมาตรฐานที่เท่ากับร้อยละ 100 การวิจัยนี้จึงเสนอแนะให้ ออย. ดำเนินการดังนี้ ให้ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของ ออย. โดยเข้าถึงผู้บริโภคทุกเขตที่อยู่อาศัยและทุกกลุ่มสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าผู้ผลิตและผู้แทนจำหน่าย และต้องเน้นหมายเลขด่วน ออย. ให้เข้าถึงผู้บริโภค เพื่อส่งเสริมให้มีการรับทราบข้อมูล ข่าวสาร และให้ความสำคัญกับการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ในร้านสะดวกซื้อและห้าง Modern Trade เพราะเป็นแหล่งที่ผู้บริโภคเข้าถึงได้มากที่สุด พร้อมกับขอความร่วมมือและสนับสนุนกับผู้ประกอบการให้ประชาสัมพันธ์สู่ผู้บริโภคให้ใส่ใจตามขั้นตอนการเลือกซื้อสินค้าตามที ออย. บัญญัติไว้ด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

รูปแบบการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Analytical Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด) ที่ผลิตอาหาร ประเภทอาหารสำเร็จรูปในภาชนะพร้อมจำหน่าย จำนวน 225 แห่ง (ข้อมูลจากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี 2555) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาในกลุ่มประชากรทั้งหมด

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้นในการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของสถานประกอบการ ได้แก่ ตำแหน่ง/หน้าที่ในสถานประกอบการ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะการประกอบกิจการ ประเภท

ผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิต รายได้ของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินการประกอบกิจการ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP และ อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินกิจการ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านการประกอบกิจการ (ตามหลัก 4 M) ที่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่

1. ด้านบุคลากร (Man)
2. ด้านเงินทุน (Money)
3. ด้านวัตถุดิบ (Material/ Machine/ Manufacturing)
4. ด้านการบริหารจัดการ (Management)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ตามหลัก 4 P's) ที่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่

1. ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต (Place)
2. ด้านราคา/ค่าใช้จ่า (Price)
3. ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP (Product)
4. ด้านการนำเสนอข้อมูล (Promotion)

ส่วนที่ 4 ปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ (ตามหลัก 4 P's) ที่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่

1. ด้านสถานที่ติดต่อ ซื้อผลิตภัณฑ์ (Place)
2. ด้านราคา/ค่าใช้จ่า (Price)
3. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)
4. ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)

ตัวแปรตาม ได้แก่ สถานะการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ยื่นขออนุญาตแล้ว
2. ยังไม่ได้ยื่นขออนุญาต

ขั้นตอนของการศึกษา

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2. ขออนุมัติทำการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ซึ่งได้รับการรับรองเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2557
3. จัดทำและประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการศึกษา
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด เพื่อขอความร่วมมือในการลงเก็บข้อมูล ณ สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดของตนเอง สำหรับจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอในเขตจังหวัดชลบุรี ได้ดำเนินการลงเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่ 1 มีนาคม เมื่อครบระยะเวลา 30 วัน จึงได้ติดตามแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราดครั้งที่ 1 และเมื่อระยะเวลาดำเนินการต่อไปอีก 10 วัน จึงได้ติดตามข้อมูลอีกครั้ง สิ้นสุดการเก็บข้อมูลถึง 10 เมษายน 2559
5. วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการศึกษา
6. เขียนรายงานการศึกษาและนำเสนอผลงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นใหม่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Primary GMP) หลักการบริหารจัดการธุรกิจ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พฤติกรรมผู้บริโภค และการสร้างคุณค่าให้กับลูกค้าจากผลิตภัณฑ์ เพื่อนำแนวคิดมาสร้างเครื่องมือที่จะเก็บข้อมูลในการศึกษา
2. สร้างแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวิจัยที่สร้างขึ้น โดยการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเชื่อถือได้ดังนี้
 - 3.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ง) พิจารณาตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหา เกี่ยวกับความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความชัดเจนและความครอบคลุมของ

เนื้อหา จำนวนข้อคำถาม 36 ข้อ ตรวจสอบโดยให้คะแนน วิธี IOC (Index of Item Objective Congruence) มีเกณฑ์การให้คะแนนและแปลผลดังนี้

ให้คะแนน	+1	กรณีที่ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	กรณีที่ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	กรณีที่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่า

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละระดับความสอดคล้อง

n = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 มีค่าความเที่ยงตรง
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงแก้ไข

เมื่อปรับข้อความในเนื้อหาของแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมทางภาษา และมีความชัดเจนแล้ว ถือว่าแบบสอบถาม มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2 ความเชื่อถือได้ (Reliability)

ทำการตรวจสอบความเชื่อถือของเครื่องมือได้โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 แห่ง โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2559 ด้วยการขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา นำแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่าง และรอรับแบบสอบถามกลับมา นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามด้วย วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ดังนี้ [57]

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S๕ แทน ความแปรปรวนทั้งฉบับ

พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยด้านต่างๆ ในการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) เท่ากับ 0.936 ถือว่ามีความเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง สามารถนำมาใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับที่เป็นอยู่ปัจจุบันของปัจจัยด้านต่างๆ ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) เท่ากับ 0.962 ถือว่ามีความเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง สามารถนำมาใช้ได้

แบบสอบถามในการศึกษานี้ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 46 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง/หน้าที่ในสถานประกอบการ และระดับการศึกษา รวมจำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ ได้แก่ ลักษณะการประกอบกิจการ ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิต รายได้ของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินการประกอบกิจการ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินการ สถานะของสถานประกอบการในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) และในกรณีที่ยังไม่ได้ยื่นขออนุญาต สถานประกอบการมีความตั้งใจที่จะยื่นขออนุญาตอยู่ในระดับใด รวมจำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 3 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) และระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของสถานประกอบการของปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน มีข้อคำถามแบบเลือกตอบเป็นระดับของความ คิดเห็น 5 ระดับทั้งหมด 36 ข้อ แบ่งเป็นดังนี้

ปัจจัยด้านการประกอบกิจการ (ตามหลัก 4 M)

1. ด้านบุคลากร (Man) 2 ข้อ
2. ด้านเงินทุน (Money) 4 ข้อ
3. ด้านวัตถุดิบ (Material/ Machine/ Manufacturing) 5 ข้อ
4. ด้านการบริหารจัดการ (Management) 4 ข้อ

ปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ตามหลัก 4 P's)

5. ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต (Place) 2 ข้อ

6. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price) 2 ข้อ
7. ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP (Product) 3 ข้อ
8. ด้านการนำเสนอข้อมูล (Promotion) 5 ข้อ
- ปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ (ตามหลัก 4 P's)
9. ด้านสถานที่ติดต่อ ชื่อผลิตภัณฑ์ (Place) 2 ข้อ
10. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price) 2 ข้อ
11. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) 3 ข้อ
12. ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion) 2 ข้อ

ซึ่งข้อคำถามระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) แต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับมากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 5
ระดับมาก	มีคะแนนเท่ากับ 4
ระดับปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ 3
ระดับน้อย	มีคะแนนเท่ากับ 2
ระดับน้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 1

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการศึกษา เป็นคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2559 แล้วขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลงไปยังกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP เพื่อแจกแบบสอบถาม แล้วรอเก็บแบบสอบถามกลับมา และเก็บรวบรวมให้ผู้ทำการวิจัย ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2559 โดยผู้วิจัยได้ติดตามข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราดอีกครั้งในวันที่ 10 เมษายน 2559 สำหรับจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอในเขตจังหวัดชลบุรี ได้ลงพื้นที่ไปยังสถานประกอบการ เพื่อดำเนินการแจกแบบสอบถาม และรอเก็บแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง จนได้ข้อมูลกลับมารวมจำนวนทั้งหมด 203 แห่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ใช้เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง สถานประกอบการ และระดับความสำคัญในปัจจัยด้านต่างๆ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ได้แก่ การใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi – Square test, χ^2) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากค่าพารามิเตอร์ใด เมื่อคำนวณออกมาแล้ว มีค่า expect count น้อยกว่า 5 มากกว่า 20 % จะใช้การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's Exact Test) แทน ใช้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่ง/หน้าที่ในสถานประกอบการ และระดับการศึกษา และปัจจัยของสถานประกอบการ ได้แก่ ลักษณะการประกอบกิจการ ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิต รายได้ของกิจการ ระยะเวลาในการดำเนินการประกอบกิจการ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินกิจการ สถานะของสถานประกอบการ ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) และปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ได้แก่ บุคลากร (Man) เงินทุน (Money) วัตถุดิบ (Material/Machine/Manufacturing) การบริหารจัดการ (Management) และปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้แก่ สถานที่ติดต่อ (Place) ราคา/ค่าใช้จ่าย (Price) ข้อมูล/หลักเกณฑ์ (Product) การนำเสนอข้อมูล (Promotion) และปัจจัยด้านลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ ได้แก่ สถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์ (Place) ราคา/ค่าใช้จ่าย (Price) ผลิตภัณฑ์ (Product) การส่งเสริมการขาย (Promotion)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก โดยมีสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 225 แห่ง ซึ่งมีผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ตอบกลับจำนวน 203 แห่ง คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 90.2

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ของปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)

ส่วนที่ 4 ผลของปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะประชากร	จำนวน (ร้อยละ) n=203
ตำแหน่ง	
ประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	140 (69.0)
ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจในการควบคุมดูแลกิจการ	63(31.0)
ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	46(22.7)
มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	49(24.1)
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช./เทียบเท่า	28(13.8)
อนุปริญญา /ปวส/ เทียบเท่า	27(13.3)
ปริญญาตรี	51(25.1)
สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	2(1.0)

จากตารางที่ 4.1 พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างให้ทำการวิจัยทั้งหมด 203 คนคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น ประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการจำนวน 140 คน (ร้อยละ 69.0) และเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจในการควบคุมดูแลกิจการจำนวน 63 คน (ร้อยละ 31.0) สำหรับระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 51 คน (ร้อยละ 25.1) ระดับมัธยมตอนต้น/เทียบเท่าจำนวน 49 คน (ร้อยละ 24.1) และระดับประถมศึกษาจำนวน 46 คน (ร้อยละ 22.7) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ลักษณะสถานประกอบการ	จำนวน (ร้อยละ) n = 203
ลักษณะการประกอบกิจการ	
กลุ่มผู้ผลิตชุมชนทั่วไป	94(46.3)
ผู้ประกอบการรายเดี่ยว	75(36.9)
เป็นผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจที่จดทะเบียนเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)	34(16.8)
ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิต ณ สถานที่แห่งนี้	
ผัก และผลไม้แปรรูป	90(44.3)
อาหารพร้อมปรุง หรือพร้อมบริโภคทันที	35(17.2)
เนื้อสัตว์แปรรูป	32(15.8)
ขนมไทย	30(14.8)
น้ำพริกคลุกข้าว	16(7.9)
รายได้กิจการเฉลี่ยต่อเดือน	
น้อยกว่า 15,000 บาท	114(56.2)
15,000 - 30,000 บาท	43(21.2)
30,001 - 45,000 บาท	14(6.9)
45,001 - 60,000 บาท	12(5.9)
60,001 บาทขึ้นไป	20(9.9)
ระยะเวลาดำเนินกิจการ	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี	56(27.6)
ตั้งแต่ 4 - 6 ปี	56(27.6)
ตั้งแต่ 7- 9 ปี	17(8.4)
ตั้งแต่ 10 - 12 ปี	37(18.2)
12 ปีขึ้นไป	37(18.2)

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ (ต่อ)

ลักษณะสถานประกอบการ	จำนวน (ร้อยละ) n=203
วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP	
สร้างรายได้ให้กลุ่ม/สมาชิก	116(57.1)
ตามความต้องการสมาชิกของชุมชน	44(21.7)
ตามนโยบายของหน่วยงานรัฐ	33(16.3)
ตามนโยบายของผู้นำชุมชน	9(4.4)
อื่นๆ เช่น ...เพิ่มช่องทางตลาด	1(0.5)
อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินกิจการ	
อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับผู้บริหารเพียงคนเดียว	85(41.9)
อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับเสียงส่วนมากของสมาชิกภายในกลุ่ม	77(37.9)
อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับเสียงส่วนมากของกรรมการบริหารของกลุ่ม	41(20.2)
การยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น	
ยังไม่ได้ยื่นขออนุญาต	115(56.7)
ยื่นขออนุญาตแล้ว	88(43.3)
หากยังไม่ได้ยื่นขออนุญาต สถานประกอบการมีความตั้งใจที่จะยื่นขออนุญาต อยู่ในระดับใด (n=115)	
ระดับความตั้งใจน้อย	4(3.5)
ระดับความตั้งใจปานกลาง	63(54.8)
ระดับความตั้งใจมาก	48(41.7)

จากตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะทั่วไปของสถานประกอบการกลุ่ม OTOP ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ลักษณะการประกอบกิจการเป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนทั่วไปจำนวน 94 แห่ง (ร้อยละ 46.3) เป็นผู้ประกอบการรายเดียวจำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 36.9) และเป็นผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจที่จดทะเบียนเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) จำนวน 34 แห่ง (ร้อยละ 16.8) ตามลำดับ

ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิตในสถานประกอบการมากที่สุด คือ ผักและผลไม้แปรรูปจำนวน 90 แห่ง (ร้อยละ 44.3) อาหารพร้อมปรุง หรือพร้อมบริโภคทันทีจำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 17.2) และเนื้อสัตว์แปรรูปจำนวน 32 แห่ง (ร้อยละ 15.8) ตามลำดับ

สถานประกอบการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 114 แห่ง (ร้อยละ 56.2) ช่วง 15,000 - 30,000 บาท จำนวน 43 แห่ง (ร้อยละ 21.2) และช่วง 60,001 ขึ้นไป จำนวน 20 แห่ง (ร้อยละ 9.9) ตามลำดับ

ช่วงระยะเวลาดำเนินการ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี จำนวน 56 แห่ง (ร้อยละ 27.6) ช่วง 4-6 ปี จำนวน 56 แห่ง (ร้อยละ 27.6) ช่วงตั้งแต่ 10 - 12 ปี จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 18.2) และช่วง 12 ปีขึ้นไปจำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 18.2) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP ส่วนมากคือ สร้างรายได้ให้แก่กลุ่ม/สมาชิก จำนวน 116 แห่ง (ร้อยละ 57.1) ตามความต้องการสมาชิกของชุมชน จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 21.7) และตามนโยบายของหน่วยงานรัฐ จำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 16.3) ตามลำดับ

อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินการ ส่วนใหญ่ขึ้นกับผู้บริหารเพียงคนเดียว จำนวน 85 แห่ง (ร้อยละ 41.9) ขึ้นกับเสียงส่วนมากของสมาชิกภายในกลุ่ม จำนวน 77 แห่ง (ร้อยละ 37.9) และขึ้นกับเสียงส่วนมากของกรรมการบริหารของกลุ่ม จำนวน 41 แห่ง (ร้อยละ 20.2) ตามลำดับ

สถานประกอบการที่ยังไม่ได้ยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) จำนวน 115 แห่ง (ร้อยละ 56.7) และยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) แล้ว จำนวน 88 แห่ง (ร้อยละ 43.3)

สำหรับสถานประกอบการที่ยังไม่ยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) มีความตั้งใจที่จะยื่นขออนุญาตในระดับปานกลาง จำนวน 63 แห่ง (ร้อยละ 54.8) ระดับมาก จำนวน 48 แห่ง (ร้อยละ 41.7) และระดับน้อย จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 3.5) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)

ในส่วนที่ 3 จะนำเสนอผลการศึกษาระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP สำหรับปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ดังแสดงในตารางที่ 4.3 – 4.5

ตารางที่ 4.3 ความถี่ร้อยละ ของระดับความสำคัญและระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

ปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)	ระดับความสำคัญ ในการส่งเสริมให้ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203		
	น้อย	ปานกลาง	มาก	น้อย	ปานกลาง	มาก
ปัจจัยด้านการประกอบกิจการ (ตามหลัก 4 M)						
1. ด้านบุคลากร (Man)						
1.1 ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต	15 (7.4)	55 (27.1)	133 (65.5)	20 (9.9)	101 (49.8)	82 (40.4)
1.2 การที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต	19 (9.4)	50 (24.6)	134 (66.0)	28 (13.8)	86 (42.4)	89 (43.8)
2. ด้านเงินทุน (Money)						
2.1 การประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิต	28 (13.8)	45 (22.2)	130 (64.0)	30 (14.8)	87 (42.9)	86 (42.4)
2.2 แหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต	35 (17.2)	47 (23.2)	121 (59.6)	40 (19.7)	85 (41.9)	78 (38.4)
2.3 แหล่งเงินทุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อบต./เทศบาล ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต	80 (39.4)	50 (24.6)	73 (36.0)	86 (42.4)	62 (30.5)	55 (27.1)
2.4 แหล่งเงินทุนจากธนาคาร (เช่น SME BANK หรือธนาคารที่ร่วมสนับสนุนโครงการ OTOP) ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต	67 (33.0)	52 (25.6)	84 (41.4)	74 (36.5)	77 (37.9)	52 (25.6)

ตารางที่ 4.3 ความถี่ร้อยละ ของระดับความสำคัญและระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)	ระดับความสำคัญ ในการส่งเสริมให้ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203			ระดับที่เป็นอยู่ ในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน(ร้อยละ) n=203		
	น้อย	ปานกลาง	มาก	น้อย	ปานกลาง	มาก
3. ด้านวัตถุดิบ (Material/ Machine/ Manufacturing)						
3.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว	33 (16.3)	58 (28.6)	112 (55.2)	35 (17.2)	74 (36.5)	94 (46.3)
3.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยังไม่ได้รับการรับรอง อย.	64 (31.5)	49 (24.1)	90 (44.3)	62 (30.5)	58 (28.6)	83 (40.9)
3.3 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีคุณภาพ มาตรฐาน	11 (5.4)	49 (24.1)	143 (70.4)	10 (4.9)	66 (32.5)	127 (62.5)
3.4 กระบวนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน	8 (3.9)	51 (25.1)	144 (70.9)	10 (4.9)	65 (32.0)	128 (63.1)
3.5 สถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดี	8 (3.9)	51 (25.1)	144 (70.9)	13 (6.4)	61 (30.0)	129 (63.5)
4. ด้านการบริหารจัดการ (Management)						
4.1 ผู้บริหาร เข้าใจ และสนใจในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์Primary GMP	11 (5.4)	50 (24.6)	142 (70.0)	22 (10.8)	63 (31.0)	118 (58.1)
4.2 ผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์Primary GMP	9 (4.4)	51 (25.1)	143 (70.4)	17 (8.4)	74 (36.5)	112 (55.2)
4.3 ผู้บริหาร มีแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์Primary GMP	10 (4.9)	53 (26.1)	140 (69.0)	21 (10.3)	64 (31.5)	118 (58.1)
4.4 ผู้บริหาร มีมาตรการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการยื่นขอปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์Primary GMP	8 (3.9)	57 (28.1)	138 (68.0)	20 (9.9)	74 (36.5)	109 (53.7)

จากตารางที่ 4.3 แสดงความถี่ร้อยละ ของระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า

ด้านบุคลากร (Man) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับความสำคัญ ที่ระดับมาก ในหัวข้อความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิตมากที่สุด จำนวน 134 แห่ง (ร้อยละ 66.00) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับปานกลาง ในหัวข้อความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิตมากที่สุด จำนวน 101 แห่ง (ร้อยละ 49.80)

ด้านเงินทุน (Money) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญ ที่ระดับมาก ในหัวข้อการประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิตมากที่สุด จำนวน 130 แห่ง (ร้อยละ 64.00) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับปานกลาง ในหัวข้อการประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิตมากที่สุด จำนวน 87 แห่ง (ร้อยละ 42.90)

ด้านวัตถุดิบ (Material/ Machine/ Manufacturing) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญที่ระดับมาก ในหัวข้อ กระบวนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน และหัวข้อสถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดีมากที่สุด จำนวน 144 แห่ง (ร้อยละ 70.90) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับมาก ในหัวข้อสถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดีมากที่สุด จำนวน 129 แห่ง (ร้อยละ 63.50)

ด้านการบริหารจัดการ (Management) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญที่ระดับมาก ในหัวข้อ ผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มากที่สุด จำนวน 143 แห่ง (ร้อยละ 70.40) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับมาก ในหัวข้อผู้บริหาร เข้าใจ และสนใจในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP และหัวข้อผู้บริหาร มีแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มากที่สุด จำนวน 118 แห่ง (ร้อยละ 58.10)

ตารางที่ 4.4 ระดับความสำคัญและระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

ปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)	ระดับความสำคัญ ในการส่งเสริมให้ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203			ระดับที่เป็นอยู่ ในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203		
	น้อย	ปานกลาง	มาก	น้อย	ปานกลาง	มาก
ปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ตามหลัก 4 P's)						
5. ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต (Place)						
5.1 สถานที่ติดต่อขออนุญาตมีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง	10 (4.9)	55 (27.1)	138 (68.0)	17 (8.4)	83 (40.9)	103 (50.7)
5.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาต	12 (5.9)	50 (24.6)	141 (69.5)	14 (6.9)	84 (41.4)	105 (51.7)
6. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price)						
6.1 ความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	9 (4.4)	63 (31.0)	131 (64.5)	15 (7.4)	99 (48.8)	89 (43.8)
6.2 ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงานเช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้น	12 (5.9)	80 (39.4)	111 (54.7)	28 (13.8)	101 (49.8)	74 (36.5)
7. ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP (Product)						
7.1 การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP	5 (2.5)	53 (26.1)	146 (71.4)	10 (4.9)	89 (43.8)	104 (51.2)
7.2 ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ สสจ. ที่ให้บริการเกี่ยวกับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มาตรฐาน Primary GMP	11 (5.4)	53 (26.1)	139 (68.5)	9 (4.4)	79 (38.9)	115 (56.7)

ตารางที่ 4.4 ระดับความสำคัญและระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)	ระดับความสำคัญ ในการส่งเสริมให้ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203			ระดับที่เป็นอยู่ ในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203		
	น้อย	ปานกลาง	มาก	น้อย	ปานกลาง	มาก
7.3 การมีตัวอย่าง/แบบอย่าง เกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ให้เห็น หรือศึกษาเป็นแบบอย่างใน การปฏิบัติตาม	11 (5.4)	68 (33.5)	124 (61.1)	13 (6.4)	84 (41.4)	106 (52.2)
8. ด้านการนำเสนอข้อมูล (Promotion)						
8.1 ความครอบคลุม ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.	13 (6.4)	71 (35.0)	119 (58.6)	18 (8.9)	90 (44.3)	95 (46.8)
8.2 ความต่อเนื่อง ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.	8 (3.9)	71 (35.0)	124 (61.1)	19 (9.4)	91 (44.8)	93 (45.8)
8.3 ความน่าสนใจของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล ข้อกฎหมายในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.	12 (5.9)	75 (36.9)	116 (57.1)	15 (7.4)	91 (44.8)	97 (47.8)
8.4 มีการสร้างภาพลักษณ์/ สัญลักษณ์ โดยเฉพาะสำหรับสถานที่ให้บริการ และทีมงาน Primary GMP อย่างเด่นชัด	15 (7.4)	85 (41.9)	103 (50.7)	24 (11.8)	92 (45.3)	87 (42.9)
8.5 มีการสร้าง แสดงจุดให้ความรู้ สำหรับศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ	5 (2.5)	58 (28.6)	140 (69.0)	23 (11.3)	86 (42.4)	94 (46.3)

จากตารางที่ 4.4 แสดงความถี่ร้อยละ ของระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัย ด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า

ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต (Place) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับความสำคัญ ที่ระดับมาก ในหัวข้อมีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาตมากที่สุด จำนวน 141 แห่ง (ร้อยละ 69.50) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับปานกลาง ในหัวข้อมีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาตมากที่สุด จำนวน 105 แห่ง (ร้อยละ 51.70)

ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญ ที่ระดับมาก ในหัวข้อความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มากที่สุด จำนวน 131 แห่ง (ร้อยละ 64.50) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับปานกลาง ในหัวข้อค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงานเช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้นมากที่สุด จำนวน 101 แห่ง (ร้อยละ 49.80)

ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP (Product) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญที่ระดับมาก ในหัวข้อ การจัดทำมีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP มากที่สุด จำนวน 146 แห่ง (ร้อยละ 71.40) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับมาก ในหัวข้อ ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ สสจ. ที่ให้บริการเกี่ยวกับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP มากที่สุด จำนวน 115 แห่ง (ร้อยละ 56.70)

ด้านการนำเสนอข้อมูล (Promotion) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญที่ระดับมาก ในหัวข้อ มีการสร้าง แสดงจุดให้ความรู้ สำหรับศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ มากที่สุด จำนวน 140 แห่ง (ร้อยละ 69.00) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับมาก ในหัวข้อความน่าสนใจของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนดในการปฏิบัติ ตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.มากที่สุด จำนวน 97 แห่ง (ร้อยละ 47.80)

ตารางที่ 4.5 ระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

ปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)	ระดับความสำคัญ ในการส่งเสริมให้ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203			ระดับที่เป็นอยู่ ในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP จำนวน (ร้อยละ) n=203		
	น้อย	ปานกลาง	มาก	น้อย	ปานกลาง	มาก
ปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ (ตามหลัก 4 P's)						
9. ด้านสถานที่ติดต่อ ซื่อผลิตภัณฑ์ (Place)						
9.1 แหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย.	8 (3.9)	54 (26.6)	141 (69.5)	11 (5.4)	74 (36.5)	118 (58.1)
9.2 ลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น	15 (7.4)	71 (35.0)	117 (57.6)	13 (6.4)	80 (39.4)	110 (54.2)
10. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price)						
10.1 ลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐจะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้านประกันคุณภาพ	5 (2.5)	30 (14.8)	168 (82.8)	19 (9.4)	82 (40.4)	102 (50.2)
10.1 ลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับคุณภาพที่ผ่านการรับรองจากภาครัฐ	6 (3.0)	35 (17.2)	162 (79.8)	14 (6.9)	72 (35.5)	117 (57.6)
11. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)						
11.1 ลูกค้ามีความมั่นใจ คุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (มีเลข อย.)	5 (2.5)	30 (14.8)	168 (82.8)	8 (3.9)	51 (25.1)	114 (70.9)
11.2 ลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะคงสภาพดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด	6 (3.0)	35 (17.2)	162 (79.8)	5 (2.5)	51 (25.1)	147 (72.4)
11.3 ลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะมีคุณภาพคงที่	5 (2.5)	38 (18.7)	160 (78.8)	6 (3.0)	59 (29.1)	138 (68.0)
12. ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion)						
12.1 มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักผลิตภัณฑ์มากขึ้น โดยการบอกต่อของลูกค้า	3 (1.5)	45 (22.2)	155 (76.4)	4 (2.0)	66 (32.5)	133 (65.5)
12.2 การมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ยอดขายดีขึ้น	5 (2.5)	38 (18.7)	160 (78.8)	5 (2.5)	54 (26.6)	144 (70.9)

จากตารางที่ 4.5 แสดงความถี่ร้อยละ ของระดับความสำคัญ และระดับที่เป็นอยู่ ของปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ (ตามหลัก 4 P's) ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า

ด้านสถานที่ติดต่อ ชื่อผลิตภัณฑ์ (Place) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับความสำคัญ ที่ระดับมาก ในหัวข้อแหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย. มากที่สุด จำนวน 141 แห่ง (ร้อยละ 69.50) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับมาก ในหัวข้อ แหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย. มากที่สุด จำนวน 118 แห่ง (ร้อยละ 58.10)

ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญ ที่ระดับมาก ในหัวข้อลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐจะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้านประกันคุณภาพ มากที่สุด จำนวน 168 แห่ง (ร้อยละ 82.80) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับปานกลาง ในหัวข้อลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับคุณภาพที่ผ่านการรับรองจากภาครัฐมากที่สุด จำนวน 117 แห่ง (ร้อยละ 57.60)

ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญที่ระดับมาก ในหัวข้อลูกค้ามีความมั่นใจ คุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์สูงขึ้นไป (มีเลข อย.) มากที่สุด จำนวน 168 แห่ง (ร้อยละ 82.80) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับมาก ในหัวข้อลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะคงสภาพดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด มากที่สุด จำนวน 147 แห่ง (ร้อยละ 72.40)

ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับความสำคัญที่ระดับมาก ในหัวข้อ การมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ยอดขายดีขึ้น มากที่สุด จำนวน 160 แห่ง (ร้อยละ 78.80) และผู้ประกอบการให้ความสำคัญสูงสุดของระดับที่เป็นอยู่ ที่ระดับมาก ในหัวข้อการมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ยอดขายดีขึ้น มากที่สุด จำนวน 144 แห่ง (ร้อยละ 70.90)

ส่วนที่ 4 ผลของปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ในกลุ่มเขตจังหวัดในภาคตะวันออก

ในส่วนที่ 4 จะนำเสนอผลการศึกษาระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ดังแสดงในตารางที่ 4.6 – 4.9 ตารางที่ 4.6 ผลของสถานะของสถานประกอบการต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

สถานะ	รายละเอียด	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน (ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน (ร้อยละ)	
ตำแหน่ง ¹	ประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	58 (41.4)	82(58.6)	0.410
	ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจในการควบคุมดูแลกิจการ	30 (47.6)	33 (52.4)	
ระดับการศึกษา ¹	ประถมศึกษา	14 (30.4)	32 (69.6)	0.146
	มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	18 (36.7)	31 (63.3)	
	มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช/ เทียบเท่า	13 (46.4)	15 (53.6)	
	อนุปริญญา / ปวส/ เทียบเท่า	13 (48.1)	14 (51.9)	
	ปริญญาตรี	29 (56.9)	22 (43.1)	
	สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	1 (50.0)	1 (50.0)	
ลักษณะการประกอบกิจการ ²	ผู้ประกอบการรายเดี่ยว	26 (34.7)	49 (65.3)	0.136
	เป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนทั่วไป	47 (50.5)	46 (49.5)	
	เป็นผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจที่จดทะเบียนเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)	15 (44.1)	19 (55.9)	
	อื่นๆ ได้แก่ เพิ่มช่องทางตลาด	0 (0)	1 (100)	
ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิต ¹	น้ำพริกคลุกข้าว	11 (68.8)	5 (31.2)	0.027*
	ผัก และผลไม้แปรรูป	44 (48.9)	46 (51.1)	
	เนื้อสัตว์แปรรูป	8 (25.0)	24 (75.0)	
	ขนมไทย	10 (33.3)	20 (66.7)	
	อาหารพร้อมปรุง หรือพร้อมบริโภคทันที	15 (42.9)	20 (57.1)	

ตารางที่ 4.6 ผลของสถานะของสถานประกอบการต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP (ต่อ)

สถานะ	รายละเอียด	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน (ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน (ร้อยละ)	
รายได้เฉลี่ยของ กิจการต่อเดือน ¹	น้อยกว่า 15,000 บาท	38 (33.3)	76 (66.7)	0.001*
	15,001 - 30,000 บาท	19 (44.2)	24 (55.8)	
	30,001 - 45,000 บาท	8 (57.1)	6 (42.9)	
	45,001 - 60,000 บาท	7 (58.3)	5 (41.7)	
	60,000 บาทขึ้นไป	16 (80)	4 (20.0)	
ระยะเวลา ดำเนินกิจการ ¹	น้อยกว่า 3 ปี	19 (33.9)	37 (66.1)	0.006*
	ตั้งแต่ 3.1 - 6 ปี	17 (30.4)	39 (69.6)	
	ตั้งแต่ 6.1- 9 ปี	9 (52.9)	8 (47.1)	
	ตั้งแต่ 9.1 - 12 ปี	24 (64.9)	13 (35.1)	
	12.1 ปีขึ้นไป	19 (51.4)	18 (48.6)	
วัตถุประสงค์ ในการจัดตั้ง กลุ่ม OTOP ²	ตามความต้องการสมาชิกของ ชุมชน	19 (43.2)	25 (56.8)	0.775
	ตามนโยบายของผู้นำชุมชน	5 (55.6)	4 (44.4)	
	ตามนโยบายของหน่วยงานรัฐ	15 (45.5)	18 (54.5)	
	สร้างรายได้ให้กลุ่ม/สมาชิก	48 (41.4)	68 (58.6)	
	อื่นๆ เช่น..เพิ่มช่องทางตลาด..	1 (100)	0 (0.0)	
อำนาจการ ตัดสินใจของ การดำเนิน กิจการ ¹	อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับ ผู้บริหารเพียงคนเดียว	31 (36.5)	54 (63.5)	0.244
	อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับเสียง ส่วนมากของกรรมการบริหาร ของกลุ่ม	20 (48.8)	21 (51.2)	
	อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับเสียง ส่วนมากของสมาชิกภายในกลุ่ม	37 (48.1)	40 (56.7)	

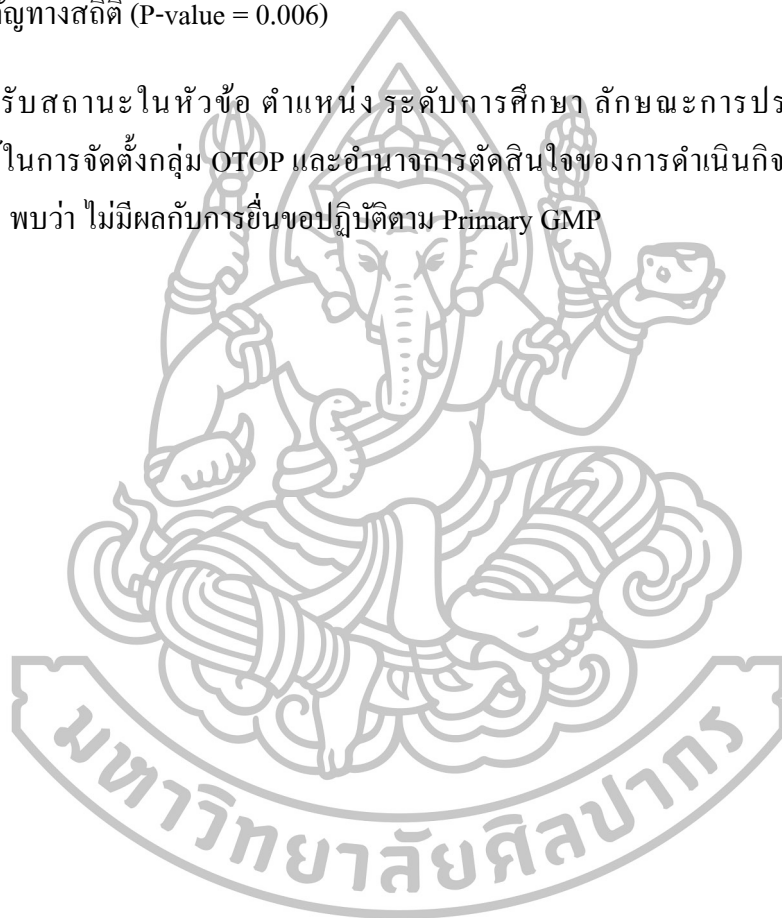
1 ทดสอบด้วย Chi-square test

2 ทดสอบด้วย Fisher's exact test

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 4.6 ปัจจัยเกี่ยวกับสถานะต่างๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิตที่แตกต่างกัน มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.027$) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสถานประกอบการที่แตกต่างกัน มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.001$) และระยะเวลาดำเนินงานของสถานประกอบการที่แตกต่างกัน มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.006$)

สำหรับสถานะในหัวข้อ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ลักษณะการประกอบกิจการ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP และอำนาจการตัดสินใจของการดำเนินงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

ตารางที่ 4.7 ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

หัวข้อ	ระดับความสำคัญ	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	
1. ด้านบุคลากร	น้อย	1 (6.7)	14 (93.3)	< 0.01*
1.1 ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต ¹	ปานกลาง	14 (25.5)	41 (74.5)	
	มาก	73 (54.9)	60 (45.1)	
1.2 การที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต ¹	น้อย	2 (10.5)	17 (89.5)	< 0.01*
	ปานกลาง	11 (22.0)	39 (78.0)	
	มาก	75 (56.0)	59 (44.0)	
2.ด้านเงินทุน	น้อย	4 (14.3)	24 (85.7)	< 0.01*
2.1 การประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิต ¹	ปานกลาง	15 (33.3)	30 (66.7)	
	มาก	69 (53.1)	61 (46.9)	
2.2 แหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต ¹	น้อย	6 (17.1)	29 (82.9)	0.002*
	ปานกลาง	20 (42.6)	27 (57.4)	
	มาก	62 (51.2)	59 (48.8)	
2.3 แหล่งเงินทุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อบต./เทศบาล ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต ¹	น้อย	33 (41.2)	47 (58.8)	0.738
	ปานกลาง	24 (48.0)	26 (52.0)	
	มาก	31 (42.5)	42 (57.5)	
2.4 แหล่งเงินทุนจากธนาคาร (เช่น SME BANK หรือธนาคารที่ร่วมสนับสนุนโครงการ OTOP) ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต ¹	น้อย	23 (34.3)	44 (65.7)	0.153
	ปานกลาง	23 (44.2)	29 (55.8)	
	มาก	42 (50.0)	42 (50.0)	
3.ด้านวัตถุดิบ	น้อย	7 (21.2)	26 (78.8)	0.001*
3.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว ¹	ปานกลาง	20 (34.5)	38 (65.5)	
	มาก	61 (54.5)	51 (45.5)	
3.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยังไม่ได้รับการรับรอง อย. ¹	น้อย	27 (42.2)	37 (57.8)	0.026*
	ปานกลาง	14 (28.6)	35 (71.4)	
	มาก	47 (52.2)	43 (47.8)	

ตารางที่ 4.7 ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญ	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	
3.3 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีคุณภาพ มาตรฐาน ¹	น้อย	2 (18.2)	9 (81.8)	< 0.01*
	ปานกลาง	8 (16.3)	41 (83.7)	
	มาก	78 (54.5)	65 (45.5)	
3.4 กระบวนการผลิต มีคุณภาพ มาตรฐาน ²	น้อย	0	8 (100)	< 0.01*
	ปานกลาง	8 (15.7)	43 (84.3)	
	มาก	80 (55.6)	64 (44.4)	
3.5 สถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดี ²	น้อย	1 (12.5)	7 (87.5)	< 0.01*
	ปานกลาง	9 (17.6)	42 (82.4)	
	มาก	78 (54.2)	66 (45.8)	
4. ด้านการบริหารจัดการ 4.1 ผู้บริหาร เข้าใจ และสนใจในการยื่นขอปฏิบัติตามหลัก Primary GMP ¹	น้อย	0	11 (100)	< 0.01*
	ปานกลาง	10 (20.0)	40 (80.0)	
	มาก	78 (54.9)	64 (45.1)	
4.2 ผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลัก Primary GMP ¹	น้อย	1 (11.1)	8 (88.9)	< 0.01*
	ปานกลาง	11 (21.6)	40 (78.4)	
	มาก	76 (53.1)	67 (46.9)	
4.3 ผู้บริหาร มีแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลัก Primary GMP ¹	น้อย	1 (10.0)	9 (90.0)	< 0.01*
	ปานกลาง	12 (22.6)	41 (77.4)	
	มาก	75 (53.6)	65 (46.4)	
4.4 ผู้บริหาร มีมาตรการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลัก Primary GMP ²	น้อย	1 (12.5)	7 (87.5)	< 0.01*
	ปานกลาง	12 (21.1)	45 (78.9)	
	มาก	75 (54.3)	63 (45.7)	

1 ทดสอบด้วย Chi-square test

2 ทดสอบด้วย Fisher's exact test

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 4.7 ผลของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านบุคลากร ในหัวข้อความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) และหัวข้อการที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านเงินทุน ในหัวข้อการประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิต มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) และหัวข้อแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.002$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านวัตถุดิบ ในหัวข้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) หัวข้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยังไม่ได้รับการรับรอง อย. มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.026$) หัวข้อเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีคุณภาพ มาตรฐาน มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) หัวข้อกระบวนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) และหัวข้อสถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดี มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านการบริหารจัดการ ในหัวข้อผู้บริหาร เข้าใจ และสนใจในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) หัวข้อผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) หัวข้อผู้บริหาร มีแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$) และ หัวข้อผู้บริหาร มีมาตรการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการยื่นขอปฏิบัติตาม

หลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value = <0.01)

ส่วนของปัจจัยด้านเงินทุน ในหัวข้อแหล่งเงินทุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อบต./เทศบาล ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต และหัวข้อแหล่งเงินทุนจากธนาคาร (เช่น SME BANK หรือธนาคารที่ร่วมสนับสนุน โครงการ OTOP) ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

ตารางที่ 4.8 ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัด ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

หัวข้อ	ระดับ ความสำคัญ	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	
1. ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต	น้อย	1 (10.0)	9 (90.0)	0.002*
1.1 สถานที่ติดต่อขออนุญาต มีความ เหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง ¹	ปานกลาง	16 (29.1)	39 (70.9)	
	มาก	71 (51.4)	67 (48.6)	
1.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ ติดต่อยื่นขออนุญาต ²	น้อย	2 (16.7)	10 (83.3)	< 0.01*
	ปานกลาง	12 (24.0)	38 (76.0)	
	มาก	74 (52.5)	67 (47.5)	
2. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย	น้อย	3 (33.3)	6 (66.7)	0.010*
2.1 ความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ¹	ปานกลาง	18 (28.6)	45 (71.4)	
	มาก	67 (51.1)	64 (48.9)	
2.2 ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้น ¹	น้อย	4 (33.3)	8 (66.7)	0.238
	ปานกลาง	30 (37.5)	50 (62.5)	
	มาก	54 (48.6)	57 (51.4)	
3. ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP	น้อย	1 (14.3)	6 (85.7)	0.015*
3.1 การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับ ข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ Primary GMP ²	ปานกลาง	19 (31.7)	41 (68.3)	
	มาก	68 (50.0)	68 (50.0)	
3.2 ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ สสจ. ที่ให้บริการเกี่ยวกับการยื่นขอปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ²	น้อย	1 (20.0)	4 (80.0)	0.144
	ปานกลาง	18 (34.0)	35 (66.0)	
	มาก	69 (47.6)	76 (52.4)	
3.3 การมีตัวอย่าง/แบบอย่าง เกณฑ์ Primary GMP ให้เห็น หรือศึกษาดูเป็น แบบอย่างในการปฏิบัติตาม ¹	น้อย	2 (18.2)	9 (81.8)	0.020*
	ปานกลาง	17 (32.1)	36 (67.9)	
	มาก	69 (49.6)	70 (50.1)	

ตารางที่ 4.8 ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัด ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับ ความสำคัญ	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	
4. ด้านการนำเสนอข้อมูล	น้อย	3 (27.3)	8 (72.7)	0.026*
4.1 ความครอบคลุม ของการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมาย เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. ¹	ปานกลาง	22 (32.4)	46 (67.6)	
	มาก	63 (50.8)	61 (49.2)	
4.2 ความต่อเนื่อง ของการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมาย เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. ¹	น้อย	5 (38.5)	8 (61.5)	0.178
	ปานกลาง	25 (35.2)	46 (64.8)	
	มาก	58 (48.7)	61 (51.3)	
4.3 ความน่าสนใจของสื่อ ประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล ข้อ กฎหมายในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. ²	น้อย	3 (37.5)	5 (62.5)	0.024*
	ปานกลาง	22 (31.0)	49 (69.0)	
	มาก	63 (50.8)	61 (49.2)	
4.4 มีการสร้างภาพลักษณ์/ สัญลักษณ์ โดยเฉพาะสำหรับสถานที่ให้บริการ และทีมงาน Primary GMP อย่างเด่นชัด ¹	น้อย	2 (16.7)	10 (83.3)	0.020*
	ปานกลาง	27 (36.0)	48 (64.0)	
	มาก	59 (50.9)	57 (49.1)	
4.5 มีการสร้าง แสดงจุดให้ความรู้ สำหรับศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ ¹	น้อย	7 (46.7)	8 (53.3)	0.142
	ปานกลาง	30 (35.3)	55 (64.7)	
	มาก	51 (49.5)	52 (50.5)	

1 ทดสอบด้วย Chi-square test

2 ทดสอบด้วย Fisher's exact test

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่าผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต ในหัวข้อสถานที่ติดต่อขออนุญาต มีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.002$) และหัวข้อมีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาต มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = <0.01$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านราคา/ค่าใช้จ่าย ในหัวข้อความเหมาะสมของราคา/ค่าธรรมเนียมขออนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.010$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ในหัวข้อการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.015$) และหัวข้อการมีตัวอย่าง/แบบอย่าง เกณฑ์ Primary GMP ให้เห็น หรือศึกษาดูเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตาม มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.020$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านการนำเสนอข้อมูล ในหัวข้อความครอบคลุม ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.026$) และหัวข้อความน่าสนใจของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล ข้อกฎหมายในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.024$) และหัวข้อมีการสร้างภาพลักษณ์/ สัญลักษณ์ โดยเฉพาะสำหรับสถานที่ให้บริการ และทีมงาน Primary GMP อย่างเด่นชัด มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.020$)

ส่วนของปัจจัยด้านราคา/ค่าใช้จ่าย ในหัวข้อค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงานเช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้น พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ในหัวข้อความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ สสจ. ที่ให้บริการเกี่ยวกับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

ด้านการนำเสนอข้อมูล ในหัวข้อความต่อเนื่อง ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกฎหมาย
เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. และหัวข้อมีการสร้าง แสดงจุดให้
ความรู้ สำหรับศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม
Primary GMP

ตารางที่ 4.9 ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการยื่นขอปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

หัวข้อ	ระดับ ที่เป็นอยู่	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	
1. ด้านสถานที่ติดต่อ ซื่อผลิตภัณฑ์	น้อย	0	5 (100)	0.002*
1.1 แหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจใน สินค้าที่มี อย. ²	ปานกลาง	17 (29.3)	41 (70.7)	
	มาก	71 (50.7)	69 (49.3)	
1.2 ลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จาก สถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น ²	น้อย	1 (12.5)	7 (87.5)	0.001*
	ปานกลาง	14 (25.9)	40 (74.1)	
	มาก	73 (51.8)	68 (48.2)	
2. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย	น้อย	9 (60.0)	6 (40.0)	0.377
2.1 ลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่าน การรับรองจากหน่วยงานภาครัฐจะต้อง แพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้าน ประกันคุณภาพ ¹	ปานกลาง	31 (43.7)	40 (56.3)	
	มาก	48 (41.0)	69 (59.0)	
2.2 ลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์ เหมาะสมกับคุณภาพที่ผ่านการรับรอง จากหน่วยงานรัฐ ²	น้อย	1 (33.3)	2 (66.7)	0.061
	ปานกลาง	22 (32.8)	45 (67.2)	
	มาก	65 (48.9)	68 (51.1)	
3.ด้านผลิตภัณฑ์	น้อย	0	5 (100)	0.012*
3.1 ลูกค้ามีความมั่นใจ คุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (มีเลข อย.) ²	ปานกลาง	8 (26.7)	22 (73.3)	
	มาก	80 (47.6)	88 (52.4)	
3.2 ลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะคงสภาพดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด ²	น้อย	1 (16.7)	5 (83.3)	0.294
	ปานกลาง	13 (37.1)	22 (62.9)	
	มาก	74 (45.7)	88 (54.3)	
3.3 ลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะมีคุณภาพ คงที่ ²	น้อย	1 (20.0)	4 (80.0)	0.146
	ปานกลาง	12 (31.6)	26 (68.4)	
	มาก	75 (46.9)	85 (53.1)	

ตารางที่ 4.9 ผลของระดับความสำคัญ เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการยื่นขอปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับ ที่เป็นอยู่	สถานะการยื่นขออนุญาต n=203		P-value
		ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	
4. ด้านการส่งเสริมการขาย 4.1 มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก ผลิตภัณฑ์มากขึ้น โดยการบอกต่อของ ลูกค้า ²	น้อย	1 (33.3)	2 (66.7)	0.134
	ปานกลาง	14 (31.1)	31 (68.9)	
	มาก	73 (47.1)	82 (52.9)	
4.2 การมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ ยอดขายดีขึ้น ²	น้อย	1 (20.0)	4 (80.0)	0.007*
	ปานกลาง	9 (23.7)	29 (76.3)	
	มาก	78 (48.8)	82 (51.2)	

1 ทดสอบด้วย Chi-square test

2 ทดสอบด้วย Fisher's exact test

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 4.9 แสดงผลของระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านสถานที่ติดต่อ ชื่อผลิตภัณฑ์ ในหัวข้อแหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย. มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.002$) และหัวข้อลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.001$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์ ในหัวข้อลูกค้ามีความมั่นใจ คุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (มีเลข อย.) มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.012$)

ผู้ประกอบการให้ระดับความสำคัญด้านการส่งเสริมการขาย ในหัวข้อการมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ยอดขายดีขึ้น มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.007$)

ส่วนของปัจจัยด้านราคา/ค่าใช้จ่าย ในหัวข้อลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐจะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้านประกันคุณภาพ และหัวข้อลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับคุณภาพที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานรัฐ พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

ด้านผลิตภัณฑ์ ในหัวข้อลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะคงสภาพดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด และหัวข้อลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะมีคุณภาพคงที่ พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

ด้านการส่งเสริมการขาย ในหัวข้อมีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักผลิตภัณฑ์มากขึ้น โดยการบอกต่อของลูกค้า พบว่า ไม่มีผลกับการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

ตารางที่ 4.10 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
1. ด้านบุคลากร	น้อย	1 (6.7)	14 (93.3)	น้อย	4 (20)	16 (80)
1.1 ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต	ปานกลาง	14 (25.5)	41 (74.5)	ปานกลาง	40 (39.6)	61 (60.4)
	มาก	73 (54.9)	60 (45.1)	มาก	44 (53.7)	38 (46.3)
1.2 การที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต	น้อย	2 (10.5)	17 (89.5)	น้อย	11 (39.3)	17 (60.7)
	ปานกลาง	11 (22.0)	39 (78.0)	ปานกลาง	25 (29.1)	61 (70.9)
	มาก	75 (56.0)	59 (44.0)	มาก	52 (58.4)	37 (41.6)
2. ด้านเงินทุน	น้อย	4 (14.3)	24 (85.7)	น้อย	7 (23.3)	23 (76.7)
2.1 การประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิต	ปานกลาง	15 (33.3)	30 (66.7)	ปานกลาง	34 (39.1)	53 (60.9)
	มาก	69 (53.1)	61 (46.9)	มาก	47 (54.7)	39 (45.3)
2.2 แหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต	น้อย	6 (17.1)	29 (82.9)	น้อย	11 (27.5)	29 (72.5)
	ปานกลาง	20 (42.6)	27 (57.4)	ปานกลาง	35 (41.2)	50 (58.8)
	มาก	62 (51.2)	59 (48.8)	มาก	42 (53.8)	36 (46.2)

ตารางที่ 4.10 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
2.3 แหล่งเงินทุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กร./เทศบาล ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต	น้อย	33 (41.2)	47 (58.8)	น้อย	47 (54.7)	39 (45.3)
	ปานกลาง	24 (48.0)	26 (52.0)	ปานกลาง	14 (22.6)	48 (77.4)
	มาก	31 (42.5)	42 (57.5)	มาก	27 (49.1)	28 (50.9)
2.4 แหล่งเงินทุนจากธนาคาร (เช่น SME BANK หรือธนาคารที่ร่วมสนับสนุนโครงการ OTOP) ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต	น้อย	23 (34.3)	44 (65.7)	น้อย	33 (44.6)	41 (55.4)
	ปานกลาง	23 (44.2)	29 (55.8)	ปานกลาง	27 (35.1)	50 (64.9)
	มาก	42 (50.0)	42 (50.0)	มาก	28 (53.8)	24 (46.2)
3.ด้านวัตถุดิบ	น้อย	7 (21.2)	26 (78.8)	น้อย	12 (34.3)	23 (65.7)
3.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว	ปานกลาง	20 (34.5)	38 (65.5)	ปานกลาง	27 (36.5)	47 (63.5)
	มาก	61 (54.5)	51 (45.5)	มาก	49 (52.1)	45 (47.9)
3.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยังไม่ได้รับการรับรอง อย.	น้อย	27 (42.2)	37 (57.8)	น้อย	28 (45.2)	34 (54.8)
	ปานกลาง	14 (28.6)	35 (71.4)	ปานกลาง	20 (34.5)	38 (65.5)
	มาก	47 (52.2)	43 (47.8)	มาก	40 (48.2)	43 (51.8)

ตารางที่ 4.10 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
3.3 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน	น้อย	2 (18.2)	9 (81.8)	น้อย	4 (40)	6 (60)
	ปานกลาง	8 (16.3)	41 (83.7)	ปานกลาง	21 (31.8)	45 (68.2)
	มาก	78 (54.5)	65 (45.5)	มาก	63 (49.6)	64 (50.4)
3.4 กระบวนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน	น้อย	0	8 (100)	น้อย	3 (30)	7 (70)
	ปานกลาง	8 (15.7)	43 (84.3)	ปานกลาง	22 (33.8)	43 (66.2)
	มาก	80 (55.6)	64 (44.4)	มาก	63 (49.2)	65 (50.8)
3.5 สถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดี	น้อย	1 (12.5)	7 (87.5)	น้อย	6 (46.2)	7 (53.8)
	ปานกลาง	9 (17.6)	42 (82.4)	ปานกลาง	17 (27.9)	44 (72.1)
	มาก	78 (54.2)	66 (45.8)	มาก	65 (50.4)	64 (49.6)
4. ด้านการบริหารจัดการ	น้อย	0	11 (100)	น้อย	2 (9.1)	20 (90.9)
4.1 ผู้บริหาร เข้าใจ และสนใจในการยื่นขอปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	ปานกลาง	10 (20.0)	40 (80.0)	ปานกลาง	19 (30.2)	44 (69.8)
	มาก	78 (54.9)	64 (45.1)	มาก	67 (56.8)	51 (43.2)

ตารางที่ 4.10 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
4.2 ผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	น้อย	1 (11.1)	8 (88.9)	น้อย	3 (17.6)	14 (82.4)
	ปานกลาง	11 (21.6)	40 (78.4)	ปานกลาง	19 (25.7)	55 (74.3)
	มาก	76 (53.1)	67 (46.9)	มาก	66 (58.9)	46 (41.1)
4.3 ผู้บริหาร มีแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	น้อย	1 (10.0)	9 (90.0)	น้อย	4 (19.0)	17 (81.0)
	ปานกลาง	12 (22.6)	41 (77.4)	ปานกลาง	18 (28.1)	46 (71.9)
	มาก	75 (53.6)	65 (46.4)	มาก	66 (55.9)	52 (44.1)
4.4 ผู้บริหาร มีมาตรการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	น้อย	1 (12.5)	7 (87.5)	น้อย	5 (25.0)	15 (75.0)
	ปานกลาง	12 (21.1)	45 (78.9)	ปานกลาง	19 (25.7)	55 (74.3)
	มาก	75 (54.3)	63 (45.7)	มาก	64 (58.7)	45 (41.3)

จากตารางที่ 4.10 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่เกี่ยวกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า

ด้านบุคลากร กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิต และหัวข้อการที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงานในการผลิตที่ระดับไม่เหมือนกัน

ด้านเงินทุน กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อแหล่งเงินทุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อบต./เทศบาล ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต ที่ระดับไม่เหมือนกัน

สำหรับหัวข้อแหล่งเงินทุนจากธนาคาร (เช่น SME BANK หรือธนาคารที่ร่วมสนับสนุนโครงการ OTOP) ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต กลุ่มผู้ประกอบการที่ยื่นขออนุญาตแล้ว และกลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ไม่เหมือนกัน

ด้านวัตถุดิบ กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว ที่ระดับไม่เหมือนกัน

ด้านการบริหารจัดการ กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP และหัวข้อผู้บริหาร มีมาตรการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ที่ระดับไม่เหมือนกัน

ตารางที่ 4.11 ผลระหว่างระดับความสำคัญ กับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์ Primary GMP

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับ ความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับ ที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
1. ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต	น้อย	1 (10.0)	9 (90.0)	น้อย	7 (23.5)	13 (76.5)
1.1 สถานที่ติดต่อขออนุญาต มีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง	ปานกลาง	16 (29.1)	39 (70.9)	ปานกลาง	31 (37.3)	52 (62.7)
	มาก	71 (51.4)	67 (48.6)	มาก	53 (51.5)	50 (48.5)
1.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาต	น้อย	2 (16.7)	10 (83.3)	น้อย	3 (21.4)	11 (78.6)
	ปานกลาง	12 (24.0)	38 (76.0)	ปานกลาง	27 (32.1)	57 (67.9)
	มาก	74 (52.5)	67 (47.5)	มาก	58 (55.2)	47 (44.8)
2. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย	น้อย	3 (33.3)	6 (66.7)	น้อย	4 (26.7)	11 (73.3)
2.1 ความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP	ปานกลาง	18 (28.6)	45 (71.4)	ปานกลาง	29 (29.3)	70 (70.7)
	มาก	67 (51.1)	64 (48.9)	มาก	55 (61.8)	34 (38.2)
2.2 ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงานเช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้น	น้อย	4 (33.3)	8 (66.7)	น้อย	12 (42.9)	16 (57.1)
	ปานกลาง	30 (37.5)	50 (62.5)	ปานกลาง	35 (34.7)	66 (65.3)
	มาก	54 (48.6)	57 (51.4)	มาก	41 (55.4)	33 (44.6)

ตารางที่ 4.11 ผลระหว่างระดับความสำคัญ กับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับ ความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับ ที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
3. ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP	น้อย	1 (14.3)	6 (85.7)	น้อย	2 (20.0)	8 (80.0)
3.1 การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP	ปานกลาง	19 (31.7)	41 (68.3)	ปานกลาง	34 (38.2)	55 (61.8)
	มาก	68 (50.0)	68 (50.0)	มาก	52 (50.0)	52 (50.0)
3.2 ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ สจ. ที่ให้บริการ เกี่ยวกับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP	น้อย	1 (20.0)	4 (80.0)	น้อย	2 (22.2)	7 (77.8)
	ปานกลาง	18 (34.0)	35 (66.0)	ปานกลาง	31 (39.2)	48 (60.8)
	มาก	69 (47.6)	76 (52.4)	มาก	55 (47.8)	60 (52.2)
3.3 การมีตัวอย่าง/แบบอย่าง เกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ให้เห็น หรือศึกษาดูเป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติตาม	น้อย	2 (18.2)	9 (81.8)	น้อย	5 (38.5)	8 (61.5)
	ปานกลาง	17 (32.1)	36 (67.9)	ปานกลาง	30 (35.7)	54 (64.3)
	มาก	69 (49.6)	70 (50.1)	มาก	53 (50.0)	53 (50.0)

ตารางที่ 4.11 ผลระหว่างระดับความสำคัญ กับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับ ความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับ ที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
4. ด้านการนำเสนอข้อมูล	น้อย	3 (27.3)	8 (72.7)	น้อย	6 (33.3)	12 (66.7)
4.1 ความครอบคลุม ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล	ปานกลาง	22 (32.4)	46 (67.6)	ปานกลาง	35 (38.9)	55 (61.1)
ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.	มาก	63 (50.8)	61 (49.2)	มาก	47 (49.5)	48 (50.0)
4.2 ความต่อเนื่อง ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล	น้อย	5 (38.5)	8 (61.5)	น้อย	9 (47.4)	10 (52.6)
ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.	ปานกลาง	25 (35.2)	46 (64.8)	ปานกลาง	33 (36.3)	58 (63.7)
	มาก	58 (48.7)	61 (51.3)	มาก	46 (49.5)	47 (50.5)
4.3 ความน่าสนใจของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ	น้อย	3 (37.5)	5 (62.5)	น้อย	5 (33.3)	10 (66.7)
เกี่ยวกับข้อมูล ข้อกฎหมายในการปฏิบัติตาม	ปานกลาง	22 (31.0)	49 (69.0)	ปานกลาง	33 (36.3)	58 (63.7)
หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ.	มาก	63 (50.8)	61 (49.2)	มาก	50 (51.5)	47 (48.5)
4.4 มีการสร้างภาพลักษณ์/ สัญลักษณ์โดยเฉพาะ	น้อย	2 (16.7)	10 (83.3)	น้อย	9 (37.5)	15 (62.5)
สำหรับสถานที่ให้บริการ และทีมงาน Primary	ปานกลาง	27 (36.0)	48 (64.0)	ปานกลาง	37 (40.2)	55 (59.8)
GMP อย่างเด่นชัด	มาก	59 (50.9)	57 (49.1)	มาก	42 (48.3)	45 (51.7)

ตารางที่ 4.11 ผลระหว่างระดับความสำคัญ กับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
4.5 มีการสร้าง แสดงจุดให้ความรู้ สำหรับศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ	น้อย	7 (46.7)	8 (53.3)	น้อย	9 (39.1)	14 (60.9)
	ปานกลาง	30 (35.3)	55 (64.7)	ปานกลาง	27 (31.4)	59 (68.6)
	มาก	51 (49.5)	52 (50.5)	มาก	52 (55.3)	42 (44.7)

จากตารางที่ 4.11 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า

ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อสถานที่ติดต่อขออนุญาต มีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง และหัวข้อมีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาต ที่ระดับไม่เหมือนกัน

ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP และหัวข้อค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้น ที่ระดับไม่เหมือนกัน

ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP และหัวข้อการมีตัวอย่าง/แบบอย่าง เกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ให้เห็น หรือศึกษาดูเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตาม ที่ระดับไม่เหมือนกัน

ด้านการนำเสนอข้อมูล กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อความครอบคลุม ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. หัวข้อความต่อเนื่อง ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. หัวข้อความน่าสนใจของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนดในการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. หัวข้อมีการสร้างภาพลักษณ์/ สัญลักษณ์โดยเฉพาะสำหรับสถานที่ให้บริการ และทีมงาน Primary GMP อย่างเด่นชัด ที่ระดับไม่เหมือนกัน

ตารางที่ 4.12 ผลระหว่างระดับความสำคัญ กับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
1. ด้านสถานที่ติดต่อ ผลิตภัณฑ์	น้อย	0	5 (100)	น้อย	3 (27.3)	8 (72.7)
1.1 แหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย.	ปานกลาง	17 (29.3)	41 (70.7)	ปานกลาง	22 (29.7)	52 (70.3)
	มาก	71 (50.7)	69 (49.3)	มาก	63 (53.4)	55 (46.6)
1.2 ลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น	น้อย	1 (12.5)	7 (87.5)	น้อย	7 (53.8)	6 (46.2)
	ปานกลาง	14 (25.9)	40 (74.1)	ปานกลาง	25 (31.2)	55 (68.8)
	มาก	73 (51.8)	68 (48.2)	มาก	56 (50.9)	54 (49.1)
2. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย	น้อย	9 (60.0)	6 (40.0)	น้อย	15 (78.9)	4 (21.1)
2.1 ลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรอง จากหน่วยงานภาครัฐจะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้านประกันคุณภาพ	ปานกลาง	31 (43.7)	40 (56.3)	ปานกลาง	31 (37.8)	51 (62.2)
	มาก	48 (41.0)	69 (59.0)	มาก	42 (41.2)	60 (58.8)
2.2 ลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับ คุณภาพที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานรัฐ	น้อย	1 (33.3)	2 (66.7)	น้อย	9 (64.3)	5 (35.7)
	ปานกลาง	22 (32.8)	45 (67.2)	ปานกลาง	25 (34.7)	47 (65.3)
	มาก	65 (48.9)	68 (51.1)	มาก	54 (46.2)	63 (53.8)

ตารางที่ 4.12 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
3.ด้านผลิตภัณฑ์	น้อย	0	5 (100)	น้อย	2 (25.0)	6 (75.0)
3.1 ลูกค้ามีความมั่นใจ คุณภาพ มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (มีเลข อย.)	ปานกลาง	8 (26.7)	22 (73.3)	ปานกลาง	13 (25.5)	38 (74.5)
	มาก	80 (47.6)	88 (52.4)	มาก	73 (50.7)	71 (49.3)
3.2 ลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะคงสภาพดี ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด	น้อย	1 (16.7)	5 (83.3)	น้อย	0 (0)	5 (100)
	ปานกลาง	13 (37.1)	22 (62.9)	ปานกลาง	19 (37.3)	32 (62.7)
	มาก	74 (45.7)	88 (54.3)	มาก	69 (46.9)	78 (53.1)
3.3 ลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะมีคุณภาพคงที่	น้อย	1 (20.0)	4 (80.0)	น้อย	1 (16.7)	5 (83.3)
	ปานกลาง	12 (31.6)	26 (68.4)	ปานกลาง	19 (32.2)	40 (67.8)
	มาก	75 (46.9)	85 (53.1)	มาก	68 (49.3)	70 (50.7)

ตารางที่ 4.12 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ Primary GMP (ต่อ)

หัวข้อ	ระดับความสำคัญในการยื่นขออนุญาต n=203			ระดับที่เป็นอยู่ในการยื่นขออนุญาต n=203		
	ระดับความสำคัญ	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)	ระดับที่เป็นอยู่	ยื่นขออนุญาตแล้ว จำนวน(ร้อยละ)	ยังไม่ยื่นขออนุญาต จำนวน(ร้อยละ)
4. ด้านการส่งเสริมการขาย	น้อย	1 (33.3)	2 (66.7)	น้อย	1 (25.0)	3 (75.0)
4.1 มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักผลิตภัณฑ์มากขึ้น โดยการบอกต่อของลูกค้า	ปานกลาง	14 (31.1)	31 (68.9)	ปานกลาง	22 (33.3)	44 (66.7)
	มาก	73 (47.1)	82 (52.9)	มาก	65 (48.9)	68 (51.1)
4.2 การมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ยอดขายดีขึ้น	น้อย	1 (20.0)	4 (80.0)	น้อย	1 (20.0)	4 (80.0)
	ปานกลาง	9 (23.7)	29 (76.3)	ปานกลาง	15 (27.8)	39 (72.2)
	มาก	78 (48.8)	82 (51.2)	มาก	72 (50.0)	72 (50.0)

จากตารางที่ 4.12 ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ ต่อการยื่นขออนุญาตปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP พบว่า

ด้านสถานที่ติดต่อ ชื่อผลิตภัณฑ์ กลุ่มผู้ประกอบการที่ยังไม่ยื่นขออนุญาตให้ระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ ในหัวข้อลูกค้าสามารถหาชื่อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้นที่ระดับไม่เหมือนกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Analytical Research) เก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) โดยส่งแบบสอบถาม ไปยังเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป้าหมาย แล้วขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดส่งต่อให้กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP ที่ผลิตอาหารแปรรูปในภาชนะพร้อมจำหน่าย แล้วเก็บกลับมารวบรวมให้ผู้ทำการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ที่ผลิตอาหาร ประเภทอาหารสำเร็จรูปในภาชนะพร้อมจำหน่าย รวมทั้งหมดจำนวน 225 แห่ง

สรุป และการอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา สามารถสรุปและ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะของสถานประกอบการ

สถานประกอบการที่ทำการศึกษา เป็นผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย ผู้ทำการตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประธานกลุ่ม หรือเจ้าของกิจการ (ร้อยละ 69.0) มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 25.1) และมีลักษณะการประกอบกิจการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนทั่วไป (ร้อยละ 46.3) ซึ่งส่วนใหญ่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร ประเภท ผักและผลไม้แปรรูป (ร้อยละ 44.3) เนื่องจากเป็นเขตจังหวัดที่มีแหล่งปลูกผลไม้จำนวนมาก จึงมีจำนวนผู้ประกอบการที่ผลิตผักและผลไม้แปรรูป มากขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP มากที่สุด (ร้อยละ 48.9) และมีจำนวนผู้ประกอบการที่ยังไม่มาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary

GMP มากที่สุดด้วย (ร้อยละ 51.1) โดยประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิตที่ต่างกัน มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.027$) ซึ่งวิเคราะห์จากข้อมูล พบว่าผลิตภัณฑ์อาหาร ที่มีกระบวนการผลิตที่ไม่ยุ่งยาก หรือใช้อุปกรณ์ที่ไม่ซับซ้อนในกระบวนการผลิต ได้แก่ น้ำพริกคลุกข้าว หรืออาหารพร้อมปรุง พร้อมบริโภค อาจมีโอกาที่จะมาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP มากกว่า ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีกระบวนการผลิตที่ยุ่งยาก หรือใช้อุปกรณ์ที่ซับซ้อนในกระบวนการผลิต ได้แก่ เนื้อสัตว์แปรรูป หรือผักและผลไม้แปรรูป [25, 26, 27, 28]

สำหรับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของสถานประกอบการที่ต่างกัน มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.001$) โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่างน้อยกว่า 15,000 บาท และมีสัดส่วนการมาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP (ร้อยละ 33.3) กับยังไม่มาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP (ร้อยละ 66.7) น้อยกว่าสถานประกอบการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่สูงกว่า อาจเป็นผลเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายที่อาจเพิ่มขึ้น จากที่ต้องพัฒนาสถานที่ผลิตอาหาร ค่าธรรมเนียมต่างๆ [2, 3] ซึ่งจากข้อมูลที่ได้ศึกษา วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP ก็เพื่อสร้างรายได้ให้กลุ่ม/สมาชิก ดังนั้นการที่จะทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายมากขึ้น และรายได้ลดลง จึงน่าส่งผลทำให้กลุ่มผู้ประกอบการที่มีรายได้น้อยกว่ามาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP เป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าได้

ระยะเวลาในการดำเนินการของสถานประกอบการที่ต่างกัน ก็มีผลต่อการมาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} = 0.006$) โดยจากข้อมูลสรุปผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการที่มีระยะเวลาในการดำเนินการอยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 ปี มีสัดส่วนการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP (ร้อยละ 33.9) กับยังไม่ยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP (ร้อยละ 66.1) น้อยกว่าสถานประกอบการที่มีระยะเวลาในการดำเนินการที่นานกว่า 6 ปี ขึ้นไป อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ในการดำเนินงาน กระบวนการที่เป็นระบบ ระเบียบ อยู่แล้ว ส่งผลทำให้การพัฒนาทำได้ง่ายและต่อเนื่อง ประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ [10] ที่มีขั้นตอนการรับรู้ถึงความต้องการที่จะต้องปฏิบัติตาม Primary GMP และแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อประเมินทางเลือกที่จะปฏิบัติตาม Primary GMP แล้วจึงมาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจเรื่องดังกล่าว จึงทำให้ผู้ประกอบการที่ดำเนินการมานานแล้ว มีโอกาสที่จะรับรู้สิ่งที่จะต้องทำก่อน และมีความพร้อมที่จะมาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP ได้มากกว่า

2. ปัจจัยด้านการประกอบการกิจการ (ตามหลัก 4 M)

เป็นปัจจัยในส่วนของผู้ประกอบการ ในการดำเนินงานของสถานประกอบการ โดยนำเอาทรัพยากรทั้ง 4 ด้าน อันประกอบด้วย บุคลากร เงิน วัตถุดิบ มาผ่านกระบวนการบริหารให้การดำเนินงานของธุรกิจประสบผลสำเร็จ หรือเป็นการสำรวจตัวผู้ประกอบการเองว่า มีสิ่งใดที่ต้องการพัฒนา หรือสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้

2.1 ด้านบุคลากร พบว่า ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ Primary GMP และการที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของพนักงาน มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP เพราะว่ามีกรให้ความสำคัญในระดับมาก สอดคล้องกับบริบทของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ที่การประกอบกิจการเป็นลักษณะกลุ่มผู้ผลิตชุมชนทั่วไป มีกลุ่มคนมารวมตัวกันในชุมชน ร่วมกันผลิต ร่วมกันบริหารจัดการ และรับผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นธุรกิจขนาดย่อม ที่ต้องให้ความสำคัญในส่วนของทรัพยากรด้านบุคลากรในการดำเนินธุรกิจ ตามแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ [9] เพื่อช่วยดูแลควบคุมกระบวนการผลิต ให้เป็นไปตามระบบ และมาตรฐานในการผลิตที่ได้กำหนดมาตรฐานไว้

2.2 ด้านเงินทุน พบว่า การประมาณค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ในการนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิต มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP เพราะว่ามีผู้ประกอบการคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น จากการที่ต้องมีการพัฒนาสถานที่ผลิต และมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามมาด้วย จากการที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด และแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต ก็มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP เพราะว่ามีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นมา ผู้ประกอบการก็จะต้องนำเงินของสถานประกอบการที่มีอยู่ในลำดับแรก มาใช้พัฒนาสถานประกอบการก่อน มากกว่าจะนึกถึงแหล่งเงินทุนจากแหล่งอื่นๆ เช่น อปต./เทศบาล หรือแหล่งเงินทุนจากธนาคารต่างๆ ที่ร่วมสนับสนุน เพราะคิดว่า กระบวนการที่ได้มาของแหล่งเงินทุนอื่นๆ อาจพบกับความยุ่งยาก หรือความไม่สะดวกในการติดต่อขอรับการสนับสนุนจากแหล่งนั้นๆ สอดคล้องตามข้อมูลการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 1 จังหวัดเชียงใหม่ ที่ทำการวิเคราะห์การดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพบว่า ประเด็นหลักที่ต้องพัฒนา ได้แก่ หลักการเขียนโครงการขอสนับสนุนเงินทุน[17] และอาจเกิดความไม่แน่ใจในการที่จะได้รับเงินทุนสนับสนุนหรือไม่

2.3 ด้านวัตถุดิบ พบว่า วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว และยังไม่ได้รับการรับรอง อย. มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP โดยมีการให้ความสำคัญที่ระดับมาก และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อาจเนื่องจากผู้ประกอบการเกิดความไม่เข้าใจ หรือไม่แน่ใจเกี่ยวกับวัตถุดิบที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตของตน ว่าหากวัตถุดิบได้รับการรับรอง อย.หรือไม่

จะต้องมาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP อีกหรือไม่ อย่างไร และหากสถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยที่ดี ประกอบด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีคุณภาพ มาตรฐาน ดำเนินกระบวนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐานก็มีผลต่อการขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP เนื่องจากการขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP มีข้อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตอาหาร เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ และกระบวนการผลิตที่ดี ถูกสุขลักษณะ[2] จึงทำให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวมาก เพราะหากดำเนินการได้ตามมาตรฐานเหล่านี้ ก็จะทำให้ยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP ได้ง่าย ทำให้เกิดแรงจูงใจในการมาขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

2.4 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า การที่ผู้บริหารเข้าใจ สนใจ และเห็นประโยชน์ในการขึ้นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP รวมถึงมีแผน มีมาตรการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการขึ้นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลต่อการขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP เพราะที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในระดับมาก เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเพิ่มขึ้นจากน้อยไปมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหาร การจัดการ บริหารธุรกิจขนาดย่อม SMEs ที่ส่วนใหญ่กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP จะมีลักษณะธุรกิจขนาดย่อม มีการลงทุนไม่สูง และอยู่ในรูปแบบการดำเนินงานในครอบครัว ซึ่งมีหัวหน้าครอบครัวทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเอง และมีหน้าที่ในการตัดสินใจบริหารองค์กร โดยเป็นผู้วางแผนในการนำทรัพยากรทั้ง 4 มาผ่านกระบวนการบริหารให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ [13] แสดงว่า หากผู้บริหารเข้าใจ สนใจ และเห็นประโยชน์ ก็จะทำแผน มีมาตรการควบคุมให้เป็นไปตามแผน ตามที่ได้ตัดสินใจไปในที่สุด

3. ปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ตามหลัก 4 P's)

เป็นปัจจัยในส่วนของผู้ให้บริการแก่สถานประกอบการในการมาติดต่อ เพื่อขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP โดยนำเอาแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน อันประกอบด้วย Place Price Product และ Promotion มาใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า (ผู้มารับบริการ) และนำมาจัดการตลาดภาครัฐ ทำให้งานบริการภาครัฐ เข้าถึงประชาชนได้

3.1 ด้านสถานที่ติดต่อขออนุญาต พบว่า สถานที่ติดต่อขออนุญาต มีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อขออนุญาต มีผลต่อการขึ้นขอปฏิบัติตาม Primary GMP สอดคล้องกับแนวคิด การพัฒนาการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ที่มีการปรับรูปแบบการให้บริการ ทำให้เกิดความสะดวกแก่ผู้ประกอบการที่จะมารับบริการ ในการเข้าถึงบริการที่ง่าย และเหมาะสม ทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้มารับบริการให้มากที่สุด[7]

3.2 ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย พบว่า ความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงานเช่น ค่าเดินทาง ค่าทำเอกสาร เป็นต้น ไม่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP โดยผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่สามารถรู้เห็น ได้ชัดเจนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อจิตใจยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP หากมีราคาที่สูง แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ผู้ประกอบการอาจไม่ทราบหรือคำนวณได้ทันที จึงไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร

3.3 ด้านข้อมูล หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP พบว่า การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แต่ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ สสจ. ที่ให้บริการเกี่ยวกับการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP และการมีตัวอย่าง/แบบอย่าง เกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP ให้เห็น หรือศึกษาดูเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตาม ไม่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แสดงว่าผู้ประกอบการยังคงให้ความสำคัญ และต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP แต่ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ที่มาให้ข้อมูล หรือให้บริการนั้น ผู้ประกอบการเองไม่ค่อยให้ความสำคัญ เพราะความเชี่ยวชาญอาจแสดงออกมาให้เห็นโดยชัดเจนไม่ได้

3.4 ด้านการนำเสนอข้อมูล พบว่า ความครอบคลุม และความต่อเนื่อง ความน่าสนใจของสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ของการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของ อย./ สสจ. และการสร้างภาพลักษณ์/ สัญลักษณ์ โดยเฉพาะสำหรับสถานที่ให้บริการ และทีมงาน Primary GMP อย่างเด่นชัด รวมทั้งการสร้าง แสดงจุดให้ความรู้สำหรับศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ ไม่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แสดงว่าผู้ประกอบการไม่ค่อยให้ความสำคัญกับสื่อประชาสัมพันธ์ และการนำเสนอสื่อเท่าที่ควร โดยให้ความสำคัญไปที่สถานที่ติดต่อ และค่าใช้จ่ายใบอนุญาตมากกว่า ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงในกระบวนการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP

4. ปัจจัยด้านลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ (ตามหลัก 4 P's) ได้แก่

เป็นปัจจัยในส่วนของลูกค้า ต่อผลิตภัณฑ์ที่ยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP โดยนำเอาแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน อันประกอบด้วย Place Price Product และ Promotion

มาใช้ร่วมกัน เพื่อดูความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มองไปที่ลูกค้าว่า ลูกค้าคิดอย่างไรเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของตนเอง ในการปฏิบัติตาม Primary GMP

4.1 ด้านสถานที่ติดต่อ ชื่อผลิตภัณฑ์ พบว่า แหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย. และทำให้ลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แสดงว่าแหล่งจำหน่ายสินค้าที่จะนำสินค้าที่ผู้ประกอบการผลิตมาจำหน่ายในร้านของตนนั้น ให้มีความสำคัญกับการผลิตที่ทำตามกฎหมายของ อย. หากได้รับการรับรองทางกฎหมาย (มี อย.) จะมีโอกาสได้รับการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย ณ สถานที่ต่างๆ ได้ ส่งผลให้ลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการจากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น

4.2 ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย พบว่า ลูกค้าคิดว่า ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐจะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้านประกันคุณภาพ และเหมาะสมกับคุณภาพที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานรัฐ ไม่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แสดงว่าสินค้าที่มีราคาเพิ่มขึ้นหรือไม่ ไม่ค่อยมีความสำคัญต่อลูกค้า อาจเป็นเพราะราคาต้นทุนของวัตถุดิบที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ และมีหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบในการควบคุมราคาสินค้า จึงอาจจะให้ความสำคัญในเรื่องอื่น เช่น ยี่ห้อ/แบรนด์ มากกว่า

4.3 ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ลูกค้ามีความมั่นใจ คุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (มีเลข อย.) มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แต่ลูกค้าเชื่อว่า ผลิตภัณฑ์ จะคงสภาพดี ภายในระยะเวลาที่กำหนด และผลิตภัณฑ์ จะมีคุณภาพคงที่ ไม่มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แสดงว่าลูกค้าให้ความสำคัญและต้องการผลิตภัณฑ์อาหาร ต้องมีเลข อย. อย่างเดียว โดยคิดว่าผลิตภัณฑ์ที่มี อย. เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้คุณภาพดี มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคอย กำกับ ดูแลคุณภาพให้แก่ลูกค้าอยู่แล้ว

4.4 ด้านการส่งเสริมการขาย พบว่า มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักผลิตภัณฑ์มากขึ้น โดยการบอกต่อของลูกค้า และการมีเครื่องหมาย อย. จะทำให้ยอดขายดีขึ้น มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตาม Primary GMP แสดงว่า การมีเครื่องหมาย อย. บนผลิตภัณฑ์อาหาร จะทำให้ยอดขายดีขึ้น เพราะมีการบอกต่อของลูกค้า ส่งผลให้เกิดความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์นั้นๆ

วิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยด้านต่างๆ ต่อการยื่นขอ ปฏิบัติตาม Primary GMP ในมุมมองทั้ง 3 ส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานที่ประกอบการ สถานที่ให้บริการ และลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ พบว่า

ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด เกี่ยวกับปัจจัยด้านลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ ในเรื่องผลิตภัณฑ์ และราคา/ค่าใช้จ่าย ซึ่งผู้ประกอบการคิดว่า ลูกค้าจะมีความมั่นใจ คุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (มีเลข อย.) และผู้ประกอบการคิดว่า ลูกค้าให้ความสำคัญเกี่ยวกับราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐจะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับการศึกษาของอภิญาภัทรพรพิสิฐ[20] การศึกษาของดวงใจ หทัยวิวัฒน์[21] การศึกษาของชนสรร์ ยิ่งยงสมสวัสดิ์[22] และการศึกษาของชัยสิทธิ์ เอกพงศ์ไพศาล[23] เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ หรือการเลือกซื้อสินค้าอาหาร พบว่า ผลิตภัณฑ์ และราคา มีผลต่อการตัดสินใจเป็นอย่างมาก ประกอบกับข้อมูลจากการศึกษาที่พบว่า ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ในหัวข้อ ลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น ของผู้ประกอบการที่ยังไม่มาขึ้นขอปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ให้ความสำคัญของระดับที่เป็นอยู่น้อยกว่าระดับความสำคัญ อาจแสดงให้เห็นได้ว่า ระดับปัจจุบันที่เป็นอยู่ ผู้ประกอบการคิดว่า ลูกค้ายังไม่สามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์ได้อย่างง่าย และสะดวก ถึงแม้ว่าลูกค้าจะไม่สนใจว่า ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐจะต้องแพงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากต้นทุนด้านประกันคุณภาพ โดยลูกค้าคิดแต่เพียงว่าเป็นสินค้าที่มี อย. จึงเลือกซื้อสินค้านั้นๆ แต่ไม่เน้นไปในเรื่องคุณภาพสินค้าเท่าที่ควร เนื่องจากลูกค้าคิดว่าสินค้าที่มี อย. ต้องได้รับการประกันคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว สุดท้ายจึงทำให้ผู้ประกอบการคิดว่าสินค้าที่มี อย. จะทำให้มียอดขายที่ดีขึ้น และได้รับการบอกต่อจากลูกค้า

สำหรับปัจจัยด้านสถานประกอบการ ในการประกอบกิจการ ผู้ประกอบการให้ความสำคัญรองลงมาจากด้านลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์ โดยให้ความสำคัญมากที่สุด ในเรื่องของวัตถุดิบ เกี่ยวกับสถานที่ผลิตของตนเอง ที่ต้องมีความสะอาด ถูกหลักอนามัย ที่ดี และต้องมีกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพ อันจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการที่จะสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ได้ รองลงมาผู้ประกอบการให้ความสำคัญในเรื่องของการบริหารจัดการ เกี่ยวกับผู้บริหารต้องมีความเข้าใจ สนใจ และมีแผนที่จะยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ได้ เพราะการดำเนินกิจการ OTOP ส่วนใหญ่ อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินกิจการ ขึ้นกับผู้บริหารเพียงคนเดียว สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ[9] ที่การบริหารจัดการองค์กร ต้องมีการบริหารทรัพยากรทั้ง 4M อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายได้ โดยมีบุคลากร ที่มีความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP เพราะเป็นผู้ปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์โดยตรง ซึ่งต้องมีเรื่องของเงินทุน สนับสนุนการจัดการตามมา แต่ข้อมูลผลระหว่างระดับ

ความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ในหัวข้อผู้บริหารเห็นประโยชน์ และมีมาตรการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของผู้ประกอบการที่ยังไม่มาขึ้นขอปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ให้ความถี่ของระดับที่เป็นอยู่น้อยกว่าระดับความสำคัญ อาจแสดงให้เห็นได้ว่า ระดับปัจจุบันที่เป็นอยู่ในส่วนของผู้บริหาร และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของกลุ่ม OTOP ยังไม่มีความเข้าใจที่เพียงพอ และยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ส่วนข้อมูลของเรื่องเงินทุน ผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ในหัวข้อแหล่งเงินทุนสนับสนุน จากหน่วยงานอื่น หรือธนาคารที่เกี่ยวข้อง ของผู้ประกอบการที่ยังไม่มาขึ้นขอปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ให้ความถี่ของระดับที่เป็นอยู่มากกว่าระดับความสำคัญ อาจแสดงให้เห็นได้ว่า ขณะนี้มีหน่วยงานหรือธนาคารที่เกี่ยวข้องเข้ามาให้ข้อมูลหรือได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนเงินทุนแล้ว มีเพียงข้อมูลผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่ในหัวข้อ สถานที่ผลิตสะอาด เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิต รวมถึงกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน ของผู้ประกอบการที่ยังไม่มาขึ้นขอปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ให้ความถี่ของระดับที่เป็นอยู่เท่ากับระดับความสำคัญ อาจแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้ประกอบการคิดว่า สถานที่ผลิต เครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิต รวมถึงกระบวนการผลิต มีมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ได้ จึงควรจะให้ ความสำคัญในเรื่อง การบริหารจัดการ และบุคลากรก่อน

ปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด ในเรื่องของข้อมูล หลักเกณฑ์ Primary GMP เกี่ยวกับการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ อธิบายให้ความชัดเจนของข้อมูล และเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาตฯ รวมทั้งมีการสร้างจุดให้ความรู้ หรือศึกษาเรื่อง Primary GMP โดยเฉพาะ รองลงมา อาจแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการที่จะรับรู้ และหาความรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับรายละเอียดของหลักเกณฑ์ Primary GMP ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด และช่องทางของสถานที่ติดต่อ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน เพื่อประเมินทางเลือกในการปฏิบัติ ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ[10] โดยสถานที่ติดต่อขออนุญาต ต้องมีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง รวมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการติดต่อ และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ ไปด้วยกับความเหมาะสมของราคา/ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ซึ่งเป็นค่าที่กำหนดขึ้นชัดเจน แต่ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ได้ให้ความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่าอื่นที่เกิดขึ้น ยังไม่สามารถเห็น หรือคำนวณได้อย่างชัดเจน และ

ข้อมูลผลระหว่างระดับความสำคัญกับระดับที่เป็นอยู่เกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการ ในเรื่องสถานที่ติดต่อ ราคา/ค่าใช้จ่าย ข้อมูลมาตรฐาน Primary GMP และการนำเสนอข้อมูล เกือบทุกหัวข้อ ผู้ประกอบการที่ยังไม่มาขึ้นขอปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ Primary GMP ให้ความถี่ของระดับที่เป็นอยู่น้อยกว่าระดับความสำคัญ อาจแสดงให้เห็นได้ว่า ปัจจัยด้านสถานที่ให้บริการทั้งหมด ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ตามที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญไว้ ควรจะต้องมีการพัฒนา หรือปรับปรุงสถานที่ให้สะดวก และเหมาะสม พร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ให้บริการ และการให้ข้อมูล ต้องมีเจ้าหน้าที่อธิบายให้ความชัดเจน ของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐาน Primary GMP โดยตรง รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน แต่เรื่องของการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ไม่สามารถมองเห็นจากภายนอกได้อย่างชัดเจน จึงอาจจะไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การดำเนินงานเกี่ยวกับ การขออนุญาตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Primary GMP) ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ต้องการจะยกระดับมาตรฐานการผลิตอาหารของไทยไปสู่ระดับสากล โดยมอบหมายให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการนั้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งมีบทบาทในการรับคำขออนุญาตผลิตอาหาร และตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของเอกสารและสถานที่ผลิตอาหาร เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตผลิตอาหาร และติดตาม กำกับ ดูแลมาตรฐานกระบวนการผลิตอาหาร และการควบคุมคุณภาพให้ถูกต้องเหมาะสม อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นการดำเนินงานในลักษณะตั้งรับ รอให้ผู้ประกอบการเข้ามาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ จึงจะมีการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามลำดับขั้นตอน สำหรับการศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการมาขึ้นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ของผู้ประกอบการ ทั้งนี้หากทราบว่า ปัจจัยส่วนใดที่มีผลต่อการมาขึ้นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ก็สามารถที่จะนำมาพัฒนา กลยุทธ์ หรือรูปแบบการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตอบสนองต่อผู้มารับบริการให้มากที่สุด ทำให้ผู้ประกอบการเกิดแรงกระตุ้น และความต้องการในการที่จะมาขอขึ้นปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎหมายมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต้องปรับกลยุทธ์ หรือรูปแบบในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการให้บริการแก่ประชาชน ให้เป็นเชิงรุก เน้นไปหากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนา เช่น Mobile service หรือ จุด Onestop service พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ และอุปกรณ์

อำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับแนวคิด การพัฒนาการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี [7] เพราะจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าสถานที่ติดต่อขออนุญาต มีความเหมาะสม สะดวกสบาย รวมถึงการที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP โดยเฉพาะการเข้าถึง ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินกิจการของกลุ่ม ได้แก่ผู้บริหารหรือประธานกลุ่ม OTOP เพื่อทำความเข้าใจและสนใจ รวมทั้งเห็นประโยชน์ของการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP เพราะจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินกิจการ ส่วนใหญ่ ขึ้นกับผู้บริหารเพียงคนเดียว และหากผู้บริหารเข้าใจ สนใจ เห็นประโยชน์ มีแผน และมาตรการควบคุมการดำเนินงานในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการพัฒนาในลำดับแรกให้ประสบความสำเร็จได้ง่าย ก่อน ไปที่สถานประกอบการประเภทอาหารที่มีกระบวนการผลิต และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตที่ไม่ยุ่งยาก หรือมีความซับซ้อนในกระบวนการผลิตมากนัก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเภท น้ำพริกคลุกข้าว และอาหารสำเร็จรูปที่พร้อมบริโภคทันที เพราะจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประเภทอาหารที่ผลิตที่แตกต่างกัน มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP และสอดคล้องกับปัจจัยด้านการประกอบกิจการ พบว่า หัวข้อด้านวัตถุดิบ สถานที่ผลิต อุปกรณ์การผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต้องชี้แจงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และค่าธรรมเนียมต่างๆ ในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ให้ผู้ประกอบการทราบอย่างชัดเจนทุกกระบวนการ โดยมีการประมาณค่าใช้จ่ายที่จะต้องนำมาใช้พัฒนาสถานที่ผลิต ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการปฏิบัติตาม Primary GMP พร้อมกับประชาสัมพันธ์เป็นตัวอย่าง หรือแบบอย่างชัดเจน ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย ด้วยสื่อประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ และชัดเจน เพราะจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การประมาณการค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน ที่นำมาพัฒนาสถานที่ผลิต และความเหมาะสมของราคา/อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ส่วนของข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP และอีกส่วนหนึ่งต้องมีการส่งเสริมให้เกิดรายได้ หรือแหล่งเงินทุนต่อกลุ่ม OTOP เพื่อมาใช้ในการดำเนินงานที่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น โดยการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคาร หรือแหล่งเงินทุนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เข้ามาสนับสนุนในการฝึกสอนหลักการเขียน โครงการขอรับสนับสนุนเงินทุน เพราะจากข้อมูลการศึกษาของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 1 จังหวัด

เชิงใหม่พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีประเด็นหลักที่ต้องพัฒนา ได้แก่ หลักการเขียนโครงการขอรับสนับสนุนเงินทุน[17] เพื่อการขอสนับสนุนเงินทุน และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิตอาหารได้ รวมทั้งมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยนำเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบโครงการ และสั่งการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการสนับสนุนการจัดหาช่องทาง/แหล่งการจำหน่ายสินค้า หรือร่วมกันจัดสถานที่ส่งเสริมการขายสินค้า ให้แก่ผู้ประกอบการที่ได้ทำตามข้อกำหนดของกฎหมาย เกิดการส่งเสริมรายได้แก่ผู้ประกอบการ นำมาพัฒนาสถานที่ผลิตอาหาร และชดเชยค่าใช้จ่ายที่ต้องดำเนินการไป

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต้องเน้นการประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจสู่ชุมชนในระบบคุณภาพของอาหาร (ต้องมีเลข อย.) แก่ผู้บริโภคทั่วไป ทุกช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ สอดคล้องกับข้อมูลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาที่พบว่า การแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารจาก อย. เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริโภคทั่วประเทศ ยังไม่สามารถเข้าถึงได้เต็มที่[24] โดยเริ่มปลูกฝังความรู้ตั้งแต่ปฐมวัย ในการเลือกบริโภคอาหารที่มี อย. โดยสร้างความรู้ในการสอดแทรกไปในบทเรียนของเด็ก ผ่านช่องทางสื่อที่น่าสนใจ โดยทำอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมผู้บริโภคทั่วประเทศ ส่งผลทำให้เกิดแรงผลักดันจากผู้บริโภคที่ต้องการบริโภคอาหารที่มี อย. เท่านั้น และขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการที่จำหน่ายอาหาร ทำการคัดเลือกเฉพาะผลิตภัณฑ์อาหารที่มีเลข อย. มาวางจำหน่ายเท่านั้น พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการเลือกซื้อสินค้าที่มีเลข อย. ต่อผู้บริโภคด้วย เพราะจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แหล่งจำหน่าย มีความมั่นใจในสินค้าที่มี อย. และการที่ลูกค้าสามารถหาซื้อผลิตภัณฑ์จากสถานที่ต่างๆ ง่ายขึ้น รวมทั้งลูกค้ามีความมั่นใจ คุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์สูงขึ้น (มีเลข อย.) มีผลต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ซึ่งมีผลส่งต่อให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญและตัดสินใจปฏิบัติตาม Primary GMP อันจะนำไปสู่การมีเลข อย. เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ดีขึ้นต่อไป

ข้อจำกัดในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มผู้ประกอบการที่ผลิตอาหารในภาชนะพร้อมจำหน่าย ซึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก ทำให้การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการสุ่มตัวอย่างอาจยังไม่ครอบคลุม ทำให้ผลการศึกษาในครั้งนี้อาจยังไม่ใช่ตัวแทนที่ดีของภาพรวมของผู้ผลิตอาหารทั่วประเทศได้

รายการอ้างอิง

- [1] สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. (2556). **สรุปผลการดำเนินงาน โครงการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ปี 2555**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด นัตร (บ๊ิก ไอเดีย คัม ทู โลฟ)
- [2] สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2551). **พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 พร้อมกฎกระทรวง และประกาศกระทรวงสาธารณสุข. ฉบับปรับปรุง ปี 2551**.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2555). **คู่มือ การขออนุญาตอาหารแปรรูปที่บรรจุในภาชนะพร้อมจำหน่าย ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร (Primary GMP)**. ฉบับปรับปรุง.
- [4] กระทรวงสาธารณสุข. (2556). “เอกสารประกอบ การประชุมสรุปผลการตรวจราชการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ.2556 คณะที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรค.” กันยายน 2556.
- [5] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา. (2556). “เอกสารประกอบ การจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพเครือข่ายบริการที่ 6 ปีงบประมาณ 2557-2560.” กันยายน 2556.
- [6] กระทรวงสาธารณสุข. (2556). “เอกสารประกอบ สรุปภาพรวมเขต ผลการตรวจราชการและนิเทศงาน กรณีปกติ ระดับกระทรวง ปีงบประมาณ 2556 เขตตรวจราชการที่ 6 รอบที่ 2.” กันยายน 2556.
- [7] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี. (2556). “ผลการดำเนินงานบริการ ต่ออายุใบอนุญาตสถานประกอบการด้าน สถานที่ผลิตอาหาร ร้านขายยา และสถานพยาบาล จังหวัดชลบุรี ระหว่างปี พ.ศ.2553 – พ.ศ.2556.” ตุลาคม 2556.
- [8] วีระพงษ์ มาณย์. (2554). “เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง “Service Blueprint & Designs” โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดการทางเภสัชกรรม เรื่อง การบริหารงานบริการสุขภาพ (Health Service Management).” 21 ธันวาคม 2554.
- [9] **หลักการบริหารและการจัดการที่นารู้**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม . เข้าถึงได้จาก http://53011311093.blogspot.com/2012/09/blog-post_3.html

- [10] ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (ม.ป.ป.). **พฤติกรรมผู้บริโภค.**
เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม. เข้าถึงได้จาก
<http://elearning.bu.ac.th/mua/course/mk212/ch4.htm>
- [11] Kotler, Philip. and Lee, Nancy. (2553). **การตลาดสำหรับภาครัฐ.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
ธรรมกมลการพิมพ์.
- [12] กิตติ ลิ้มสกุล. (2545) “**แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยประชาชนมีส่วนร่วม “หนึ่งตำบล หนึ่ง
ผลิตภัณฑ์.”**” เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม. เข้าถึงได้จาก
<http://www.thaitambon.com/OTOP/OTOPProcess/ProcessPage1.htm>
- [13] **การบริหารจัดการบริหารธุรกิจขนาดย่อม SMEs.** เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก
<http://www.thaifranchisecenter.com/document/show.php?docuID=287>
- [14] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2555). **กลยุทธ์การตลาด.** เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม. เข้าถึงได้จาก
http://www.กลยุทธ์การตลาด.com/2012/11/blog-post_9761.html
- [15] ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). **ส่วนประสมทางการตลาด.** เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม. เข้าถึง
ได้จาก <http://academic.udru.ac.th/~samawan/content/02marketingMix.pdf>
- [16] ภัทร รุจยาชยะกูร. (2556). **สร้างคุณค่าให้กับลูกค้าจากผลิตภัณฑ์.** เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม.
เข้าถึงได้จาก <http://incquity.com/articles/deliver-values-customers>
- [17] สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 1. (2554). “**การศึกษา วิเคราะห์การดำเนินงาน กลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชน จังหวัดแม่ฮ่องสอน.**” สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์.
- [18] รสดา เวชฎาพันธุ์. (2554). “**แนวทางการพัฒนา OTOP ในเขตภาคกลาง.**” เข้าถึงเมื่อ 15
มีนาคม. เข้าถึงได้จาก <http://kucon.lib.ku.ac.th/Fulltext/KC5007010.pdf>
- [19] ชัชวาล เวศย์วรุฒม์. (2553). “**ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกพักอาศัยของผู้บริโภคในอำเภอ
เมือง จังหวัดนครปฐม.**” เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก
<http://www.info.ms.su.ac.th/sums02/PDF01/2553/MBA/68.pdf>
- [20] อภิญา ภัทรภาพพิสิฐ. (2553). “**ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด
(มหาชน) สาขานนแสงชูโต จังหวัดกาญจนบุรี.**” เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก
<http://www.info.ms.su.ac.th/sums02/PDF01/2553/MBA/65.pdf>

- [21] ดวงใจ หทัยวิวัฒน์. (2553). “พฤติกรรมการณ์ซื้ออาหารสำเร็จรูปของผู้บริโภคในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.” เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก
<http://e-research.sru.ac.th/?q=biblio/author/84>
- [22] ชนสรร ยิงยงสมสวัสดิ์. (2556). “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งของผู้บริโภควัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร.” เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก
<http://www.journal.rmutt.ac.th:8080/index.php/mmr-vol1/article/view/261>
- [23] ชัยสิทธิ์ เอกพงศ์ไพศาล. (2554). “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค ในการเลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง จากร้านค้าปลีกแบบสะดวกซื้อ ในเขตกรุงเทพมหานคร.” เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก
<http://thaijournal.com/journal/2554volumes2/chaiyasit.pdf>
- [24] สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. (2557). “รายงานการวิจัยเรื่อง โครงการวิจัยสถานการณ์พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้บริโภค.” กันยายน.
- [25] ข้าวคลุกน้ำพริก อาชีพทำเงินจากกันครก. เข้าถึงเมื่อ 5 มิถุนายน. เข้าถึงได้จาก
<http://invention53.blogspot.com/2012/05/blog-post.html>
- [26] การแปรรูปเนื้อ. เข้าถึงเมื่อ 5 มิถุนายน. เข้าถึงได้จาก
http://elearning.nsruc.ac.th/web_elearning/meattech/lesson/less10_2.html
- [27] วิธีทำกล้วยฉาบรสหวาน รสเค็ม รสเนย. เข้าถึงเมื่อ 5 มิถุนายน. เข้าถึงได้จาก
http://kasidit6789.blogspot.com/2015/02/blog-post_17.html
- [28] เรณู ปานกลาง.”(ม.ป.ป.)” ชุดการสอนการเก็บ การถนอม และการแปรรูปอาหาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. เข้าถึงเมื่อ 5 มิถุนายน. เข้าถึงได้จาก
<http://www.damrong.ac.th/damrong/wp-content/uploads/2014/05/%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%AD%E0%B8%99-%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%94%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-4.pdf>
- [29] รพีพรรณ ฉลองสุข. (2543). สถิติสำหรับเภสัชกร: การวิเคราะห์ข้อมูล. (ม.ป.ท.)

[30] วารณี บุญช่วยเหลือ. (2554). “เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง “Sample size determination and Sampling techniques.” 11 มิถุนายน 2554.

[31] สถิติ & การจะให้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูล. เข้าถึงเมื่อ 5 เมษายน เข้าถึงได้จาก
<http://www.saruthipong.com/port/document/299-705/299-705-4.pdf>

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้ในการศึกษา

แบบสอบถาม

ชุดที่

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ในกลุ่มเขตจังหวัดในภาคตะวันออก

แบบสอบถามนี้ใช้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก” สาขาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข ภาควิชาเภสัชกรรมชุมชน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางนำไปส่งเสริมผู้ประกอบการ ในการมายื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP กระทรวงสาธารณสุขต่อไป

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

ส่วนที่ 1 แสดงระดับความสำคัญของปัจจัยในการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

ส่วนที่ 2 แสดงระดับที่เป็นอยู่ปัจจุบันของสถานประกอบการตามปัจจัยในการส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการศึกษา

ข้อมูลที่ได้นี้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ โดยไม่มีการระบุ ชื่อ นามสกุล ชื่อของสถานประกอบการ และที่ตั้งของสถานประกอบการลงในแบบสอบถาม ดังนั้นจึงขอความร่วมมือให้ท่านให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง หรือใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ข้อมูลที่ได้นี้จะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีผลต่อตัวท่าน และจะไม่สามารถสืบค้นถึงตัวท่านและสถานประกอบการของท่านได้

ก่อนตอบแบบสอบถามขอให้ท่านอ่านคำอธิบายที่กำกับไว้ ถ้าท่านไม่เข้าใจ สามารถสอบถามได้จากเจ้าหน้าที่ผู้มอบแบบสอบถามให้ท่าน

ขอพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ภก.จิระสันต์ มีรัตนธวัช

นักศึกษาปริญญาโทสาขาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข
ภาควิชาเภสัชกรรมชุมชน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภก.อ.ดร.ภานุวัฒน์ พุ่มพฤษ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ภาควิชาเภสัชกรรมชุมชน คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต
ขั้นต้น (Primary GMP) ของผู้ประกอบการกลุ่ม OTOP ในกลุ่มเขตจังหวัดภาคตะวันออก

คุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกลุ่ม หรือ
2. ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจในการควบคุมดูแลการดำเนินงานกิจการของสถานประกอบการนั้นๆ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ตอบคำถามให้ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง/หน้าที่ของท่าน ในสถานประกอบการ (โปรดระบุ)
2. ท่านจบการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ประถมศึกษา	☐ 2. มัธยมศึกษาตอนต้น / เทียบเท่า	☐ 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช/ เทียบเท่า
☐ 4. อนุปริญญา / ปวส/ เทียบเท่า	☐ 5. ปริญญาตรี	☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ

1. ลักษณะการประกอบกิจการ

☐ 1. ผู้ประกอบการรายเดี่ยว	☐ 2. เป็นกลุ่มผู้ผลิตชุมชนทั่วไป หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มในชุมชน ร่วมกันผลิต ร่วมกันบริหารจัดการ และร่วมกัน รับผลประโยชน์ร่วมกัน	☐ 3. เป็นผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจที่จดทะเบียนเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) หมายถึง ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนเป็น นิติบุคคล ได้แก่ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญ
☐ 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....		
2. ประเภทผลิตภัณฑ์อาหารที่ทำการผลิต ณ สถานที่แห่งนี้ ได้แก่
3. กิจการมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ (โปรดระบุ)บาท
4. ระยะเวลาในการดำเนินการประกอบกิจการมาแล้ว ปี เดือน
5. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม OTOP

☐ 1. ตามความต้องการสมาชิกของชุมชน	☐ 2. ตามนโยบายของผู้นำชุมชน	☐ 3. ตามนโยบายของหน่วยงานรัฐ
☐ 4. สร้างรายได้ให้กลุ่ม/สมาชิก		
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)		
6. อำนาจการตัดสินใจของการดำเนินการ

☐ 1. อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับผู้บริหารเพียงคนเดียว
☐ 2. อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับเสียงส่วนมากของกรรมการบริหารของกลุ่ม
☐ 3. อำนาจการตัดสินใจ ขึ้นกับเสียงส่วนมากของสมาชิกภายในกลุ่ม
☐ 4. อื่นๆ (โปรดระบุ)
7. การยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)

☐ 1. ยื่นขออนุญาตแล้ว	☐ 2. ยังไม่ได้ยื่นขออนุญาต
--	---
8. หากยังไม่ได้ยื่นขออนุญาต สถานประกอบการมีความตั้งใจที่จะยื่นขออนุญาตอยู่ในระดับใด ดังต่อไปนี้
ระดับความตั้งใจจากน้อยที่สุด ไปมากที่สุด ท่านอยู่ระดับใด

รายละเอียด ปัจจัยด้านต่างๆ มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้น (Primary GMP)	ระดับความสำคัญ ในการส่งเสริม ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP					ระดับที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2.3 แหล่งเงินทุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์กร/เทศบาล ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต										
2.4 แหล่งเงินทุนจากธนาคาร (เช่น SME BANK หรือธนาคารที่ร่วมสนับสนุนโครงการ OTOP) ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาสถานที่ผลิต										
3.ด้านวัตถุดิบ (Material/ Machine/ Manufacturing)										
3.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ได้รับการรับรอง อย.แล้ว										
3.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ยังไม่ได้รับการรับรอง อย.										
3.3 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต มีคุณภาพ มาตรฐาน										
3.4 กระบวนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน										
3.5 สถานที่ผลิต มีความสะอาด และถูกหลักอนามัยดี										
4.ด้านการบริหารจัดการ (Management)										
4.1 ผู้บริหารเข้าใจ และสนใจในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP										
4.2 ผู้บริหาร เห็นประโยชน์ในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP										
4.3 ผู้บริหาร มีแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP										
4.4 ผู้บริหาร มีมาตรการควบคุม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP										
ปัจจัยด้านการให้บริการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (ตามหลัก 4 P's)										
5. ด้านสถานที่ติดต่ออนุญาต (Place)										
5.1 สถานที่ติดต่ออนุญาต มีความเหมาะสม และสะดวกในการเดินทาง										
5.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ติดต่อยื่นขออนุญาต										
6. ด้านราคา/ค่าใช้จ่าย (Price)										
6.1 ความเหมาะสมของราคา/ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการยื่นขอปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Primary GMP										
6.2 ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ค่าเดินทาง ค่าเอกสาร เป็นต้น										

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์ฯ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี โทร.๐๓๘ ๙๓๒๕๙๑-๙๒

ที่ ขบ ๐๐๓๒.๐๐๒/๔๔๖๘

วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ผลการพิจารณารับรองจริยธรรมการศึกษาวิจัยในคน

เรียน หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข

ตามที่ นายจิระสันต์ มีรัตนวัต ได้ส่งโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยื่นขอปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตขั้นต้นของผู้ประกอบการกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในกลุ่มเขตภาคตะวันออก” มาเพื่อขอพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในคนนั้น

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ได้ประชุมพิจารณาโครงการวิจัยดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ สรุปความเห็นได้ดังนี้ โครงการมีความเสี่ยงไม่เกินความเสี่ยงเล็กน้อย(minimal risk) เห็นชอบอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยได้โดยมีเงื่อนไขให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การรับรอง โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขด้านวิชาการและด้านจริยธรรม รายละเอียดตามแบบบันทึกผลการพิจารณาที่แนบประกอบแล้ว จึงอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามโครงการนี้ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(นางรุ่งทิวา พานิชสุโข)

นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ(ด้านส่งเสริมพัฒนา)
ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี

ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพ ความตรงตามเนื้อหา (Content Validation) จำนวน 3 ท่านได้แก่

เกศัชกร ดร.ลีรัตน์ อนุรัตน์พานิช

อาจารย์ประจำ ภาควิชาเกศัชกรรม

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายทรัพยากรมนุษย์

คณะเกศัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เกศัชกร ดร.กานุพัฒน์ พุ่มพฤกษ์

อาจารย์ประจำ ภาควิชาเกศัชกรรมชุมชน

คณะเกศัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เกศัชกรหญิง รติกร ประเสริฐไทยเจริญ

เกศัชกรชำนาญการพิเศษ

หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค และเกศัช

สาธารณสุข

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายจิระสันต์ มีรัตน์ชนวัต
ที่อยู่	99 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 20220
ที่ทำงาน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี 29/9 หมู่ที่ 4 ถนนวชิรปราการ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	สำเร็จการศึกษา เกษตรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2554	ศึกษาดูระดับปริญญาโท สาขาการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545 – 2551	เกษตรกรปฏิบัติการ กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเกษตรสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2551 – ปัจจุบัน	เกษตรกรชำนาญการ กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเกษตรสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี

